

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938, Trf. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 87.

1939. április 18., kedd.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

KISEBBSÉGI JOGFORRÁSOK

Írta: **BALOGH ARTHUR**

Balogh Arthur volt magyarpárti szenátor, a nemzetközi viszonylatban is jól ismert nevű jogásznak alábbi cikke a „Magyar Kisebbség” legutóbbi számában jelent meg.

A múlt év februárjában bekövetkezett politikai rendszerváltozás a romániai kisebbségeket, köztük a magyarságot is, új helyzet elé állította. Az új politikai rendszert a februári alkotmány vezette be. Az új helyzetet azonban nem az új alkotmány idézte elő, amely még nem engedte sejtetni az utána következő eseményeket. Előidézte az új helyzetet a politikai pártok feloszlatása, egyetlen politikai szervezetként a Nemzeti Újjászületés Arcvonalának megalakítása és annak keretén kívül a politikai tevékenység eltiltása. Az 1938 december 15-iki királyi dekrétumnak idevágó 7-ik szakaszát azonban bizonyára úgy kell érteni, hogy az egyetlen politikai szervezetet képező említett Arcvonalon kívül — amely, éppen mivel egyetlen, nem párt — politikai párt nem alakulhat és politikai tevékenységet nem fejtethet ki. Politikai tevékenység ugyanis a választójog gyakorlása is, ami pedig az Arcvonal keretein kívül történik, az a lényeges eltérés a múlttal szemben, hogy a parlament, közigazgatási és a szakmai választásoknál csak az Arcvonal tehet jelöléseket. Egyébiránt az új rendszernek éppen ez a része még nem áll tisztán előttünk mindaddig, amíg a választójogi törvény meg nem jelenik.

Már az új rendszer kiépítésének ezidőszerinti befejezettségére arra int bennünket, hogy ne tegyünk elhamarkodott megállapításokat és ne magyarázzunk bele az eddig történetekbe többet, mint amennyit azok valóban jelentenek. Ez egyfelől az intézkedésre hivatottak félrevezetése lenne, mert azt a benyomást keltené, hogy már minden kívánságunk teljesült, másfelől magunknak az önámításra. Mindkettő az ügynek nem hasznára, hanem csak kárára lehet. Éppen ezért állást kell foglaljunk minden tévedéssel, túlzással szemben. A minden elfogultságtól mentes, tárgyilagos tisztánlátásra itt a legnagyobb szükség van.

A kisebbségi kérdés rendezésére irányuló készség bizonyára nem fog kimerülni a kisebbségi főkörménybiztosság felállításában és a kisebbségi ügyek kezelésére nézve az 1938. augusztus 1-ei minisztertanácsi jegyzőkönyvben foglalt irányelvek megállapításában. A kisebbségekhez tartozó román állampolgárok jogi helyzetének megállapításáról van szó. Az állampolgárok jogi helyzetét alkotmányos államban törvények állapítják meg, a román közjog szerint is így kell ennek történni. Nem valószínű, hogy a romániai kisebbségek csak pusztán panaszkodás; vágyból sérelmeztek volna husz éven keresztül a kisebbségekre vonatkozó jogegyenlőségnek s ez alapon támasztott követeléseik megvalósításának a hiányát. Új törvényekre van tehát szükség. Erre az új alkotmány igen kedvező lehetőséget nyújt, mert ennek értelmében a parlament szünetelésének ideje alatt a király a törvényhozást törvényerejű rendeletekkel gyakorolhatja, sőt az új parlament összeülését kiadott ilyen rendeleteket utólagos jóváhagyásra sem kell a parlamentnek bemutatni. Ki van tehát zárva az, hogy a kormány szándékainak kivételét a parlament megnehezítse, vagy éppen elgáncsolja. De az új rendezéshez — ismétéljük — törvény kell, mert egy kormány, mint a végrehajtásra hivatott alsóbb közigazgatási szervek eljárásának csak törvény, illetve az utóbbiakra nézve a törvény alapján kiadott végrehajtási rendelet képezheti az alapját és a bíróságokra is csak a törvény mérvadó. Az

Berlin és Róma visszautasítják Rooseveltnél elnök közvetítését London és Páris tovább szervezik a védelmi szövetséget

A német és olasz lapok szerint az Egyesült-Államok elnöke részéről nem volt szerencsés ötlet, hogy a parancsuralmi államokhoz fordult békefelhívással és a közvetítés módját is helytelennek ítélik — A világsajtó élén ten foglalkozik a washingtoni távirattal kapcsolatos nemzetközi helyzettel

Bécs. (Rador.) Hitler kancellár hétfőn délelőtt Sankt Pöltenbe érkezett, ahol Brauchitsch tábornok, a német hadsereg főparancsnoka és List tábornok, az ötödik hadsereg parancsnoka fogadták. A kancellár a Sankt Pölten vidékén állomásozó egységeket tekintette meg.

Berlin. (Rador.) A Montag című lap Rooseveltnél üzenetével kapcsolatban azt írja, hogy nincsen szó békeakcióról, hanem arról, hogy a demokraták bekerítsék Németországot a bolsevisták segítségével. Rooseveltnak meg kell

vizsgálnia Németország és Olaszország jogos követeléseit és számításba kell vennie a két ország életterét, valamint a jogokhoz való egyenlőségüket. Németország és Olaszország fenvegetve vannak a demokrata és bolsevista közös front által és ha Rooseveltnél a békének szolgálatot akar tenni, akkor

hívja fel a támadókat, hogy hontsák fel szövetségeiket és ne igyekezzen a köztársasági elnök megakadályozni a dolgok természetes fejlődését.

Rooseveltnél elnök táviratának nemzetközi visszhangja

Berlinből jelentik: Az amerikai köztársasági elnök jegyzéke váratlanul érte Hitlert, aki Obersalzbergben értesült a jegyzék tartalmáról. A német kancellár azonnal Münchenbe utazott, hogy Ribbentrop külügyminiszterrel tanácskozzék, aki repülőgépen Münchenbe sietett. De Münchenbe érkezett a nemzetjogi szocialista kormány és a párt számos vezető egyénisége is.

Rooseveltnél amerikai elnök jegyzéke még szombaton este érkezett meg Rómába, azonban a

jegyzéket nem hozták nyilvánosságra. A szöveget csak a fasiszta nagytanács tagjai kapták meg, a sajtó egyáltalán nem vett tudomást az üzenetről. Valószínűnek tartják, hogy a válaszdöntést beható német-olasz tanácskozások fogják megelőzni.

Bár sem Rómában, sem Berlinben felelős államférfiú még nem nyilatkozott vasárnap, valószínűnek tartják, hogy Rooseveltnél közvetítését mindkét helyen vissza fogják utasítani.

1938 augusztus 3-iki királyi rendelet csak a kormánybiztosságnak szól.

Ne beszéljünk tehát, mint ez a kisebbségi sajtóban már szokássá vált, törvényerejű minisztertanácsi jegyzőkönyvről, ilyen jogforrást a román közjog egyszerűen nem ismer. Nem létező jogra nem lehet hivatkozni. Ne nevezzük azt a jegyzőkönyvet kisebbségi statútumnak, mert az imént mondottak szerint, az ilyen nem lehet.

Még ezen is túlmev az a beállítás a helyzetnek, amit szintén nem ritkán olvashatunk, amely szerint a kormány és a magyarság képviselői között létrejött megegyezés a magyar kisebbséget a Frontba való belépés révén közjogi személyiséggé tette. A nemzetiségi kérdés megoldására irányuló kísérleteknek a háború előtt tudvalevőleg közös vonása, hogy jogokat általában csak az egyeseknek adtak, de nem a nemzetiségeknek, mint egésznek. A nemzetiségi törekvések éppen ennek az alapelvnek a megvalósítására irányultak. A nemzetiségeket, mint közjogi személyeket azonban csak Ausztriában az 1905 évi morvaországi és az 1910 évi bukovinai törvény ismerte el. A háború után a kisebbségi szerződések szintén az egyéni jogok alapján állanak általában és csak kivételesen ismernek el a kisebbségeket, mint kollektívitasokat megillető jogokat. Ha tehát a magyar kisebbségnek említett közjogi személyiségre emelése megtörtént volna, akkor itt a kisebbségi kérdés megoldásának a legmagasabb fokát érte volna el, ami azonban eddig nem következett be, annál az

egyszerű oknál fogva, mert nincs olyan román törvény, amely a magyar kisebbségnek, mint az azt alkotó egyesektől külön léttel bíró összességnek adjon jogokat és nem csupán az egyeseknek. (A kisebbségek közjogi személyiségének elismerésére jó példa az esztországi kulturautonómia törvény. Nem tartozik ellenben ide a csehszlovák kisebbségi szerződésnek a Ruténföld önkormányzatára vonatkozó része, mert az az egész területnek s nem az ottlévő kisebbségeknek biztosította a soha meg nem adott önkormányzatot.) Azt csak nem lehet komolyan állítani, hogy a magyar kisebbségnek a Frontba való belépésére vonatkozó megegyezés a korábbi román törvények által teremtett jogi helyzetet a legcsekélyebb változást is előidézte volna.

Az imént mondottakból következik, hogy a százszokkal való megegyezésből átvett „népközösség” (Volksgemeinschaft) kitélt sem tekintetjük olyan valaminek, ami már magában jogi jelentőséggel bírna. Annak a kitételnek lehet jogi jelentősége, ha a fentebb említett testületi jogokkal jár. Különböző jogi jelentőség nélküli szociológiai, etnikai és szellemközösségi fogalom marad.

Ha az új helyzetben az eddigieknél kedvezőbb eredményeket akarunk elérni, akkor elsősorban a meglévő jogi helyzetünkkel kell tisztában lennünk. A dolgokat se lebecsülni, se túlbecsülni nem szabad. Ehhez a hibába esve nem könnyíti meg a kormány bármilyen jószándéku munkáját és a magunk ügyét nem visszük előbbre egy lépéssel sem.

A német kormány hivatalos szócsöve a „Deutscher Dienst” a következőket írja:

— Nem először találkozunk az amerikai Egyesült-Államok jellemző politikájával, amely abból áll, hogy először a háborus uszítás szerepét játssza, majd pedig a békepostól mezét ölti magára. Az új üzenet nem tartalmaz újat, joggal állíthatjuk, hogy minden mondata ismerősnek tűnik fel. Az üzenet az emberi felelősségről beszél, a hírhedt konferencia zöld asztalát hozza előtérbe és a népek békéjéről és igazságáról szól. Roosevelt elnök ur egy új Wilson szerepét akarja játszani, sőt tovább is akar menni. A világot meg akarja nyugtatni, azután hogy félelembe kergette. Békét prédikál akkor, amikor egy példa nélküli háborus pszichóziist idézett elő. Amit Roosevelt elnök ur tesz, nem egyéb, mint átlátszó manőver, amellyel a demokráta államok álláspontját akarja győzelemre segíteni. De mert egyszer megbizonyosodtunk arról, hogy milyen végzetes utra vezetett egy amerikai államférfi üzenete, a világ közvéleménye nem fogja rossznéven venni, ha ezzel az Óceánon túli üzenettel szembehelyezkedünk és azt elutasítjuk.

Berlin. (Rador.) A Berliner Lokalanzeiger Roosevelttel békeüzenetéről a következőket írja:

— A német népen kívül egyetlen más európai nép sem kísérletezett oly sok balszerencsével azon, hogy meg tudja magát értetni az amerikai államférfiakkal. Ezt az üzenetet nem lehet másnak tekinteni, mint politikai manővernek, amellyel azt vélik elérni, hogy még mielőtt háborúra kerülne sor, Németországot bűnösnek bélyegezzék meg.

A Berliner Börsenzeitung így ír:

— A német nép nem hajlandó feláldozni életérdekeit nemzetközi finomkodásokért. Taktikai lépésről van szó, amely a nemzetközi közvéleménynek szól és annak az a célja,

Az olasz sajtó éles bírálata

Roosevelt elnök Mussolinihez és Hitlerhez küldött táviratának nincsen jó sajtója Olaszországban. Olasz újságírói körökben az üzenettel kapcsolatban a következő vélemény alakult ki: A komoly alappal bíró cselekedeteket titokban kell intézni, nem pedig a nagy nyilvánosság előtt. Az üzenet professzoros és elbizakodott volt. A védelemre szorító államok lajstromja a történelmi és a földrajz nem ismeréséből fakad. A fascista kormány tudni fogja, hogy Berlinnel teljes egyvetértésben milyen álláspontot foglaljon el Roosevelt üzenetével szemben.

Rómából jelentik: A Havas ügynökség római jelentése szerint a hétfő reggeli olasz lapok egyöntetűen állást foglalnak Roosevelt kezdeményezésével szemben.

A legújabb olasz lap az Egyesült-Államok elnökét személyében is támadja.

Londonban nem biznak a üzenet sikerében

London. (Rador.) A hétfő reggeli lapok rendkívül kedvezően nyilatkoznak Roosevelttel elnök üzenetéről, de megállapítják, hogy:

Németország és Olaszország válasza vagy tagadó vagy pedig feltételes lesz.

Berlin és Róma visszautasító magatartása végül talán mégsem lesz annyira határozott, mint az az első percekben látszott. A Daily Express londoni amerikai körök véleményét közli, amely szerint, ha Roosevelt kezdeményezései és javasatai visszautasítással találkozónak a diktatorikus államok részéről, újabb fegyverszüneti kísérletezéseket tesz a köztársasági elnök és ez az újabb ajánlata 10, esetleg 25 esztendőre szólna valamennyi ország részére. Ha ez a terve is hajótörést szenvedne,

ugy felhívást intéz majd országához, hogy csatlakozzon a támadók elleni arcvonalhoz, a demokráciák mellett.

London. Az angol sajtó Roosevelttel üzenetének gyakorlati eredményére nem számít. Maga az elnök is hangsúlyozta a legutóbbi sajtóértekezleten, hogy az ő szerepe, csakis a postamester feladata, azaz ki kell kézbesítenie az üzeneteket a feleknek. A Reuter ügynökség szerint nagy fontosságot tulajdonítanak Washingtonban az üzenetben javasolt eszmecsereknél, amelyek sokoldalú megbeszéléseket és nem pedig formászerű értekezletet jelentenek. A Times szerint azt hiszik, hogy

hogy elterelje a tömegek figelmét Nagybritannia bekerítő politikájáról.

A Völkischer Beobachter írja: Wilson amerikai köztársasági elnök husz évvel ezelőtt tizennégy pontot állított fel, amelyek alapján becsületeres békét lehetett volna kötni. Wilson tizennégy pontjának az értelmét azonban félremagyarázták, megváltoztatták és végül olyan béke jött létre, amely husz év után alaposan megrázkódtatta Európát. De Wilson nagy fantaszt volt, aki azt hitte, hogy a világnak tesz szolgálatot tizennégy pontjának nyilvánosságra hozatalával. Roosevelttel azonban nem fantaszt, hanem érdekhajhászó öntelt ember, aki harmadszor is meg akarja magát választatni köztársasági elnökké. Az Európához szóló üzenetét szintén a választási agitáció érdekében bocsátotta ki. Ha tényleg harmadszor is megválasztják, akkor részben ennek az üzenetnek köszönheti új mandátumát. Ha pedig megbukik, akkor úgy tesz majd mint Poncius Pilátus, odébb áll és azt mondja: „mosom kezeimet.” De Németország nem fog az előre elkészített csapdába esni. Hogyan lehet hinni Roosevelttel békeszeretében, amikor csak nemrég jelentette ki, hogy Amerika határai a Rajna mellett vannak.

München. (Rador.) A Havas iroda müncheni levelezője arról ad hírt, hogy Hitler kancellár vasárnap délután másfél órát tanácskozott Ribbentrop külügyminiszterrel. Politikai körökben elterjedt hírek szerint a kancellár Roosevelttel köztársasági elnök békeüzenetére adandó válaszlól tanácskozott. Azt még nem lehet tudni, hogy vajon Hitler nem-e április 20-ika előtt, vagyis születésnapj ünnepségeit megelőzően fog válaszolni Roosevelttel.

A sajtó megállapítja, hogy Roosevelttel talán akkor járt volna el helyesen, ha üzenetét titokban tartja, mert így legalább némi esélye lett volna annak elfogadására.

Európa nem hajlandó újabb amerikai beavatkozásnak helyt adni.

állapítja meg az olasz sajtó. A Messagero Roosevelttel üzenetével kapcsolatban a következőket írja:

„Az Egyesült-Államok elnökének távirata senkit sem téveszthet meg. Ez is egyik láncszeme annak a hadjáratsorozatnak, amelyet a demokráta országok a totális államok ellen folytatnak. A lap tiltakozik az ellen, hogy Amerika Európa ügyeibe avatkozzék és vakmerőségében odáig megy, hogy két nagyhatalom vezérét a vádlottak padjára ültette.”

Roosevelttel nem ragaszkodik vakon a versaillesi elrendezéshez.

Londonból jelentik: Sir Kingsley Wood légügyi miniszter egy gyűlésen a következőket hangsúlyozta:

— Az angol légi felkészülődés olyan ponthoz érkezett el, amely a legnagyobb bizalommal, megnyugvással, sőt mondhatni büszkeséggel tölthet el minden angol embert. Légi hadseregünk legyőzhetetlen és a tirannizmusnak minden tombo-lása sem tud eredményt elérni felkészültségünk kitünőségén. A győzelemhez azonban nemcsak az állig való felfegyverkezés kell, szükség van a meggyőződés és igazság erejére. És ezen a téren joggal hangoztathatom, hogy az angol hadsereget lelkes harci szellem hatja át, hogy minden tiszt és minden katona meg van győződve arról, ha harcra kerül a sor, az angol hadsereg az igazságért, a civilizációért, a nyugati kultúráért száll sikra a barbár térhódítással szemben. Minél több pénzt fordítunk fegyverkezésre, minél nagyobb költségekkel teremtünk hatalmas hadsereget, annál hasznosabb szolgálatot teszünk a békének.

— Anglia azt akarja, hogy tartsák tiszteletben a népek függetlenségét és szabadságát. Angliától távol áll, hogy az egyik vagy másik népet bekerítse. Ha van nép, amely ösztönösen és minden erejével a békét kívánja, úgy ez az angol nép. De a békekészséget nem szabad a megalkuvással, a gyengeséggel összetéveszteni. Anglia, ha szükséges, minden megfontolás nélkül a harcot választja és fegyverrel szerez érvényt igazságá-

nak. Lelkiismeretünk tiszta. Mindent elkövettünk hogy megkíméljük Európát egy háboru katasztrófától. De ha a háboru elkerülhetetlenné válik, mi leszünk a legelső, akik utnak indítjuk bombavető repülőgépeinket.

A Press Associated jelent: Moszkvából érkezett jelentés szerint Pitt angol nagykövet tegnap hosszas tanácskozást folytatott Litvinov szovjet külügyi népbiztossal. A megbeszélés az angol—szovjet—francia kölcsönös védelmi paktumra vonatkozott. Litvinov külügyi népbiztos rendkívül kedvezően fogadta az angol nagykövet javaslatát s azt válaszolta, hogy a javaslatot behatóan tanulmányozni fogja és a jövő héten közölni fogja a szovjet kormány érdemi választát.

Angol politikai körökben nagy bizakodással tekintenek a moszkvai válasz elé. Bizonyosra veszik, hogy a szovjet kormány hozzájárul majd egy olyan kölcsönös védelmi blokknak a megalakításához, amelynek Anglia, Franciaország, Szovjetország, Törökország, Görögország, Lengyelország, Románia lesznek a tagjai.

A Press, Associated jelenti még, hogy az angol—török megbeszélések kedvezően haladnak előre.

Páris az üzenet hatása alatt

A francia főváros szombaton és vasárnapon a Roosevelttel jegyzék hatása alatt állott. Politikai körökben egyhanguan megállapították, hogy a világháboru óta nem történt nagyobbfontosságú és nagyobbjelentőségű lépés, mint Roosevelttel Hitlerhez küldött üzenete. Mindenütt, a politikai, a kulturális és gazdasági életben Roosevelttel üzenete a szenzáció erejével hatott.

Daladier miniszterelnök, amikor a jegyzék szövegét megkapta, azonnal Bullit amerikai követtel lépett összeköttetésbe. A francia miniszterelnök közölte, hogy a francia kormány teljes egészében elfogadja az amerikai köztársasági elnök jegyzékét, fentartás nélkül hozzájárul annak minden részéhez. Az amerikai követ azonnal táviratilag Washingtonba jelentette, a Roosevelttel jegyzék Párisban történt kedvező fogadtatását.

Daladier miniszterelnök a sajtó munkatársai előtt a következőket jelentette ki:

— Roosevelttel jegyzék Franciaországban mély-séges visszhangot keltett. Ebben a jegyzékben visszhangot talált mindaz a magas és felemelő szellem, amely a francia népet áthatja. Franciaország tántoríthatatlan hűséggel viseltetik a szabadság és függetlenség eszméje iránt és mindenkor hajlandó sikra szállni a népek szabadságának megővéseért. A francia fővárosban vasárnap nagyon élénk politikai tevékenység uralkodott. Az egész politikai élet Roosevelttel üzenetének hatása alatt áll. A hangulat rendkívül bizakodó. Azt hiszik, hogy az amerikai köztársasági elnök lépése közelebb viszi Európát a tartós békéhez.

Az angol politikai életet is a Roosevelttel üzenet nyomán támadt izgalom uralta. Chamberlain miniszterelnök hosszabb megbeszélést folytatott Lord Halifax külügyminiszterrel, később Chamberlain az amerikai követtel tanácskozott, akivel közölte, hogy Anglia a legőszintébb örömmel fogadta a jegyzéket, amely alkalmas arra, hogy az európai feszültségben tiszta helyzetet teremtsen. Angliában kihangsúlyozták, hogy most már minden Hitlerrel és Mussolinivel függ.

Páris. A francia kormány diplomáciai erőfeszítései tovább folynak. Ankarából kitünő hírek érkeznek a francia fővárosba. Most már meg van minden valószínűsége annak, hogy Törökország be fog lépni a védelmi szövetségbe. Törökország együttműködése a demokráta hatalmakkal rendkívül nagy jelentőségű. Az Oeuvre úgy tudja, hogy

a francia—szovjet szerződésnek szűnő új életet fognak adni.

Ebben a kérdésben a diplomáciai tárgyalások már előrehaladott állapotba jutottak. Az Excelsior értesülése szerint

Moszkva megérti, hogy a jelen körülmények között Szovjetországnak csak közvetett formában kell támogatni a veszélyeztetett hatalmokat.

Németalföld várakozó állásponton

Hága. (Rador.) A holland sajtóiroda közli: Jólétesült politikai körök véleménye szerint Roosevelttel ismertes felhívásának kevés eredménye lesz, tekintve a német sajtó reakcióját. Ugyanezek a körök a felhívást nagyfokú idealizmus tanujelének tekintik, de nagyobb eredmény lett volna, ha nemcsak Hitlerhez és Mussolinihez intézte volna az Egyesült-Államok elnöke a felhívást, hanem valamennyi érdekelt államhoz, abból a célból, hogy közös tárgyalásra gyűljenek össze. Hollandia jelenleg várakozó álláspontot foglal el.

Gafencu külügyminiszter Berlinbe utazott

Gafencu Grigore külügyminiszter kíséretével vasárnap délután negyed háromkor utazott el tervezett berlini útjára. A pályaudvaron megjelent Calinescu miniszterelnök a kormány több tagjával. A külügyminisztert, aki feleségével utazik, elkíséri Fabritius dr. német követ és Crutescu, a szertartáshivatal főnöke. Az északi pályaudvaron a külügyminiszter elutazása alkalmából megjelentek Lengyelország, Törökország és Jugoszlávia követei.

A berlini lapok örömmel emlékeznek meg a bucarestij sajtóban Gafencu külügyminiszter utazásával kapcsolatos cikkekről, melyek a román-német jóviszony és együttműködés elérése érdekében jelentek meg és további lépésnek mondják a külügyminiszter berlini látogatását.

London. A Reuter iroda jelenti: Az angol kormány hivatalosan meghívta Gafencu román külügyminisztert, hogy németországi útjának befejezése után látogasson el Angliába. A külügyminiszter kíséretével együtt Németországból egyenesen Londonba folytatja útját.

Páris. (Rador.) A francia lapok nagy fontosságot tanúsítanak Gafencu külügyminiszter

körútjának. Berlinben Románia külügyminisztere igen fontos megbeszélést folytat. Ófelsége II. Carol király külpolitikájának irányítása mellett minden valószínűség megvan arra, hogy valamennyi országgal a jóviszonyt továbbra is fenn lehet tartani. Nagy fontosságot tulajdonítanak annak a ténynek is, hogy Gafencu Berlinben nemcsak a német birodalom vezetőivel, hanem Magyarország és Bulgária kiküldöttével is találkozni fog.

Varsó. (Rador.) Gafencu külügyminiszter európai körútja során ma délelőtt Lengyelországon haladt keresztül. A román államférfit Krakkóban Beck lengyel külügyminiszter fogadta, akivel több mint egy órán át tárgyalt.

Varsó. Beck ezredes, lengyel külügyminiszter vasárnapeste Krakkóba érkezett. A külügyminiszter hétfő délelőtt fogadta a krakkói pályaudvaron az odaérkező Gafencu külügyminisztert. A két államférfiu ezután együtt folytatta útját Kattovicig és a másfél óras uton alkalmuk volt egymással a legújabb politikai helyzetet megvitatni.

Csáky István gróf magyar külügyminiszter legutóbbi beszéde és a nemzetközi sajtó

Budapestről jelentik: Határozottan kedvező és megnyugtató hatást keltett mindenfelé Csáky István gróf magyar külügyminiszter legutóbbi beszéde, különösen a beszédnek az a része, mely Magyarországnak Romániához való viszonyára vonatkozik.

Az angol lapok részletesen foglalkoznak a beszéddel és kiemelik, hogy a magyar külügyminiszter a békét hangoztatta. A magyar külpolitika óvatos és nagyvonalú.

A Daily Mail kiemeli Magyarországnak azt a hajlandóságát, hogy kisebbségi egyezményről tárgyaljon Romániával.

A francia sajtó is nagy jelentőséget tulajdonít a magyar külügyminiszter nyilatkozatának s különösen a kisebbségi szerződésre vonatkozó részt emeli ki. Méltatják a lapok azt a kijelentést, hogy Magyarország tekintettel lesz Románia érzékeny ségére is.

Az „Az Est” című budapesti lap párisi tudósítója szerint,

a magyar külügyminiszter nyilatkozata hozzájárul a politikai légkör általános enyhüléséhez.

Az Esti Ujság Csáky külügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban cikket ír. Hangoztatja azt, hogy

az észszerűség is azt kívánja, hogy Románia és Magyarország jó szándékkal egyezzenek meg.

Kétségtelen annak a biztosítéknak értéke, amelyet a nyugati nagyhatalmak nyújtottak Romániának, de a távoli nagyhatalmak garanciája mellett nagy értéke van a szomszédokkal való viszonyoknak is. Ez nem külpolitika, hanem olyan igazság, amelyet a történelem mindenkor beigazolt.

Magyarország a jóviszony feltételének a kisebbségi szerződés megkötését tekinti.

Semmi kétség sem lehet abban a tekintetben, hogy Csáky gróf felhívása komoly volt.

Megszövegezés előtt a szerb-horvát megoldást szolgáló tárgyalási alap

Belgrád. Cvetkovics és Macsek hétfő délelőtt fogadták a sajtó képviselőit és a következő kijelentést tették: A miniszterelnök és Macsek, a tanácskozások során a szorosan vett horvát-kérdés gyakorlati megoldását célzó javaslatokat szövegezték le és megegyeztek abban, hogy mindkét fél tanulmányozás tárgyává teszi a javaslatokat. A hét folyamán újból összeülnek és folytatják a tárgyalást.

Belgrádból érkezett jelentések szerint a horvát és dalmát bánágokat olyképpen egyesítik, hogy abból egy négy és félmillió lelket számláló országrészt létesítsenek. A horvát bán-

ság az 1868. évi törvényben biztosított autonómiát fogja élvezni. Belpolitikai, igazságügyi, gazdasági és kulturális kérdésekben Horvátország teljes önállóságot kap és közösen azok az ügyek lesznek, amelyek a két országot egyenlő módon érintik. A felmerült kérdések lényegi részében megtörtént már a megegyezés. Az autonómiát egy ugynevezett kis koalíciós kormány fogja kimenteni és végrehajtani, mert Cvetkovics miniszterelnöknek nem sikerült megalakítani a nagy koalíciós kormányt. A kis koalíciós kormányban főleg horvátok kapnak megfelelő számú tárcát.

Ismét meghiusul. a belga kormányválság megoldása

Brüsszelből jelentik: Pierlot kijelölt miniszterelnök hétfőn délelőtt megjelent Lipót belga királynál és beszámolt a kormányalakítási tárgyalásairól. A belga távirati ügynökség közli, hogy az új kormány valószínűleg a következőképpen alakul meg: Miniszterelnök: Pierlot, posta- és közlekedésügyi miniszter: Marck, földművelésügyi miniszter: Linden, külügyminiszter: Spaak, igazságügyi miniszter: Cudan, munkügyi miniszter: Walpers, belügyminiszter: Van der Poorten, közmunkaügyi miniszter: Deuserg, közoktatásügyi miniszter: Gutt, hadügyminiszter: Denin tábornok, tárcanélküli miniszter: Janson. A kormányban a szocialisták, katolikusok és szabadelvűek vesznek részt.

Brüsszelből jelentik: A ma megalakult Pierlot-kormányban a népielőléti tárcát Wauters szocialista képviselő vállalta. A párt délutáni ülésén bejelentették, hogy Wauters visszalépett.

Brüsszelből jelentik: A Pierlot-kormány munkügyi minisztere, Wauters benyújtotta lemondását. Miután a szociáldemokrata-párt elutasító magatartást tanúsított az új kormány megalakításával szemben, a belpolitikai életben újabb zavarok keletkeztek. Ezek következtében híre járt, hogy a hétfőn megalakult kormányt máris át kell szervezni. A kormányátvezetés során főleg a katolikus és szabadelvű pártokra támaszkodnak.

A londoni posta szenzációja

Telefon-rádió szolgálat az angol fővárosban

Londonból jelentik: Többhetes, szigorúan titokban tartott kísérletezés után az angol postagazgatóság nagyfontosságú bejelentést tett. Nem kevesebbről van szó, minthogy egy új kapcsoló találmány révén azok a családok, akik telefonnal rendelkeznek, minden különösebb készülék nélkül hallgathatják a rádió-programot.

Még semmi részletbe menő ismertetést nem adott ki az angol postagazgatóság erről az új találmányról, amely a többhónapos kísérletezések folyamán tökéletesen bevált. Így csak annyit lehet tudni, hogy a telefonvezetékbe kapcsolják be a hangszórót, amely mellett különböző gomb lesz. Ha bármely gombot megnyomják, a hangszóró más-más rádióállomást közvetít és így a londoni telefonelőfizetők tökéletes hirscholgalatban, szórakoztató zenében és külföldi programleadásokban részesülnek.

Nyolcjéle közvetítés a nap minden órájában, nagyon változatos programra ad alkalmat. Valószínű, hogy az angol rádióállomások a legérdekesebb külföldi rádióknak aznap programját közvetítik majd megfelelő időben a rádiótelefonon.

Ezt az újítást természetesen elsősorban a rádiókészülékek érzik majd meg, illetve azoknak gyártói, mert a kiszivárgott hírek szerint a telefonrádió minden mellékzajtól mentesen, a legfesztabban adja vissza a föld bármely részéről érkező hangokat.

Természetesen ennek az újfajta rádióknak a bevezetésével egy nagyon változatos és gazdag nemzetközi program összeállítására kell törekednie a londoni postagazgatásnak. Valószínű, hogy az egyik gombnyomásra bármikor vehető lesz a legnagyobb angol rádióállomásnak, a B. B. C.-nek az állandó műsora. A többi hét rendelkezésre álló váltással pedig a londoni postagazgatóság által kiszemelt külföldi állomások legérdekesebb szárait közvetítik majd.

Ezzel megszűnik a keresgélés, a mellékzöreik, a drága rádiókészülék kopása és a lámpákra fordított költség.

Talán a legérdekesebb ennél a találmánynál az, hogy a rádiótelefonról függetlenül, a telefonkészülék beszélgetésre bármikor használható lesz. Tehát a telefonvezeték csak hangtovábbításra szolgál, anélkül, hogy a beszélgetést egyáltalán zavarná, vagy gyengítené.

Ez a találmány tényleg forradalmat csinál a rádióprogram szolgáltatásában. Bevezetési költsége a rádióvevő készülékekhez képest elenyészően csekély pénzbe kerül. Igaz, hogy egyelőre csak az angliai és elsősorban a londoni telefonelőfizetők szerelhetnek ilyen hangszórót a telefonvezetékükre. De ha már a telefonelőfizetőket, illetve azok igényeit kielégítették, akkor bárki kaphat ilyen telefonrádiót, ha olyan házban lakik, ahol bármilyen lakásba is bevezették a telefont.

Van még egy nagyon érdekes újítása ennek az újfajta hangszórónak és tulajdonképpen ezzel a tulajdonságával nyerte meg a csatát a rádiógyárak ellenkezésével szemben. A telefonrádió még akkor is meg tud szólalni, ha el van zárva. Ez nagyon fontos körülmény lesz majd egy esetleges légitámadás bekövetkezésénél. A telefonrádió színeszerü vészjeleket tud leadni akkor, hogyha a központi kormányzat fontosabb híreket akar közölni és erre mindenki figyelmét fel akarja hívni. Állítólag kétféle ilyen jelzést ad le a telefonrádió. Az egyik a hírközlést jelzi, a másik pedig a légitámadást és azt, hogy a támadással kapcsolatosan rádióutasításokat adnak a lakosságnak.

URANIA premiernozza Telefonelővét: 12-32.

Holnap premier: Jeanette Macdonald és Nelson Eddy színes világtálmja: „Szerelmesek” ingyenes művészi fotókat sorrel ki ANDRÉ SZEKELY műtérme, a közönség között.

Kedden összeül a városi uccanévmeghatározó bizottság

Kedd délután ülésre gyűlnek össze az aradvárosi közigazgatás mellett működő uccanévmeghatározó bizottság tagjai, hogy ez alkalommal számos uccanévmegváltoztatásról döntsenek. A bizottság folytatólagosan ülésezik, a keddi ülés alkalmával azonban kibővítették a bizottságot, mert fontos döntések szerepelnek napirenden és így a városvezetés a rendes tagokon kívül Regneala Ioan a város közművelődési tanácsosát és Botis Teodor dr., a görögkeleti papképző főiskola nyugalmazott dékánját is fejkerte a részvételre. A bizottság elnöke Vlad Alexandru tábornok polgármester, rendes tagjai pedig Nichi Lazar a közművelődési palota igazgatója és Vlad Traian városi mérnök, a műszaki szolgálat képviselője. Hivatalos megállapítás szerint egész sor alkalmatlan uccanévmegváltoztatásokról, viszont ugyancsak számos olyan eset adódott, amikor érdemes személyiségekről erre alkalmatlan uccákat neveztek el. Ugyancsak napirenden szerepel annak a rendelkezésnek gyakorlati keresztülvitele is, hogy *elő személyiségekről nem szabad uccákat, tereket elnevezni, kivéve csak a királyi család tagjai képeznek.*

A keddi ülésen többek között néhány már elhatározott uccanévmegváltoztatást véglegesítettek, mint például a következők: Banatului-ut helyett Averescu-tábornagy-ut, Pirici ezredes-ucca helyett Goga-ucca, Consistoriului-ucca helyett Episcopiei, Kalvin János-ucca helyett Comsa püspök-ucca, Radnei-ut helyett dr. Suci Ioan-ut. Ezeket a névváltoztatásokat eddig azért nem alkalmazták gyakorlatilag, mert az esedékes többi módosításokkal együtt akarták rendezni. További változásokról a következő

vonatkozásokban van szó még, bár lehet, hogy e tekintetben még módosítások lehetségesek. Seminarului-ucca helyett Pap Ignat püspök-ucca, Porumbaru-ucca helyett Constanta Hodos-ucca. Teljesítették Arad protestáns közönségének óhaját is és elhatározták, amit a bizottság jóváhagy majd, hogy a református templom előtti teret Kalvin János-ternek nevezik el és ezzel pótolják a nagy vallásújítóról elnevezett ucca átkeresztelésével adódott hiányt. *Ófelsége II. Carol királyról nevezik el a városház előtti teret, míg a Carol I. körút eddigi beosztását módosítják, amennyiben az utvonálnak a városházától a Simbolului-uccáig, vagyis a vízművek kuttalépig terjedő szakaszát Reg. Elisabeta (Carmen Sylva) körútnak nevezik el.* A Paulian ezredesről elnevezett uccát a jövőben Mihai nagyvajda-utnak nevezik majd. Megváltoznak még a következő uccák nevei: Bologa-uccából Amos Francu-ucca, Neajtescu-uccából Pictor T. Aman-ucca, Paleologu-uccából Babu Novac-ucca, Raica-uccából dr. I. T. Mera-ucca, Carmen Sylva-ucca helyett Poetul P. Cerna.

Elhatározott ténny, az itt felsorolt uccák és parkok nevének megváltoztatása, bár eddig még nem történt intézkedés a módosítást illetően: Arborele Verde, Sft. Augustin, Blanduziei, Ciocărliei, Neagsa Bogdan, Veronica Miclea, Brezoianu Buciumului, Egalitati, Caprioare, Albinelor, Cocos, Brumărel, Ceferist, Coasei-uccák, az Eminescu és Muresului-park, valamint a Filotei és Fiului-uccák. Az itt felsorolt uccákon kívül még számos más ucca nevének megváltoztatása, esetleges névcserék és új uccanevek meghatározása szerepel a bizottság keddi ülésén.

Hearst, az amerikai „újságkirály” anyagi lejtőre jutott

Fényűző életmódja tette tönkre a világ egyik leghatalmasabb sajtótrösztjének tulajdonosát

Newyork. William Randolph Hearst, az „újságkirály” karrierje kettőtört és harminc-éves világralom után a bukás előtt áll. A nagy sajtótröszt vezérének hatalmi és vagyoni összeomlásáról a Timpul igen érdekes cikket közöl. A lap szerint Hearst-ot fényűző élete tette tönkre és karrierjének ive 1924. óta lefelé haladt. Hearstnek, aki egy hatalmas sajtótröszt elnöke volt, melynek lapjai 11 millió példányban jelentek meg, legendás világszemélyiség volt, hatalma 1924. óta folyton csökkent és ma már teljesen eltűnőfélben van. 1937-ben Hearst kénytelen volt konzorciuma vezetését másoknak átadni és az új igazgatóság hol egy lapot adott el, hol egy rádióadóállomást, hogy biztosítsa a konzorcium megmaradt lapjainak további sorsát. A Hearst-tröszt sorsát Hearstnek határtalan érvényesülési vágya pecsételte meg. Több ízben hatalmas kampányt folytatott, hogy newyorki főpolgármesternek, vagy Newyork állam kormányzójává válasszák meg, de alapjai, melyek elég hatalmasak voltak ahhoz, hogy tisztviselői karriereket tegyenek tönkre, nem voltak elég erősek hozzá, hogy akár egy képviselői mandátumot szerezzenek gazdájuknak. 1922-ben azt remélte, hogy az Egyesült-Államok elnökévé fogják jelölni, azonban a demokrata párt, amelyre támaszkodott, viszszautasította jelölését és vágya ismét elérhetetlen maradt. Hearst azonban nem tudott úgy élni, hogy ne beszéltessen magáról. Abba hagyta a politikát és elhatározta, hogy fényűző életmódjával terelje magára a világ figyelmét. A kaliforniai San Simeon községben hatalmas birtokot vásárolt, amelyre pazar fényben uszó palotát építtetett. Hearst Angliában és Franciaországban középkori kastélyokat vásárolt, amelyeket átszállított birtokára és ott újáépíttette. A világ minden nagyvárosában palo-

tái voltak. Harmincötmillió dollárt meghaladó összeget költött palotáira.

Barátnőjének, Marion Davies filmszínésznőnek mesés palotát építtetett és filmtársaságot alapított, hogy a színésznő azokkal a partnerekkel játszhasson, akikkel éppen akart. A társaság filmjei sorra megbuktak és ez a passzió újabb dollármilliókat emésztett fel. Napnap után követték egymást az 5-6000 dollárba kerülő díszvacsorák, bálók, amelyek megemésztették a Hearst-sajtó óriási jövedelmét, sőt lassanként a tőkét is elvitték. Hearst ekkor kölcsönöket vett fel és az 1930-as gazdasági válságban nem tudott fizetni, úgy hogy a pénzt kölcsönző bankok befolyást szereztek

Séta az épülő budapesti Nemzetközi Vásár területén

Budapestről jelenté tudósítónk: Két hét múlva, április 28-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár. Egész Budapest tudja már, hogy a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is közel kétszeresére nőtt tavaly óta ez az intézmény, területében is, de meg jelentőségében is. A Városligetben, amely évtizedek óta ad helyet a Nemzetközi Vásárnak, lázasan folyik már az építkezés munkája. Igaz, hogy már felhúzták a hatalmas kiállítási csarnokok falait, hogy tető alá került már rengeteg pavillon, de aki itt sétál, az épülő vásárvárosban, el sem igen akarja hinni, hogy rövid két hét múlva itt olyan színpompás és egészen magas színvonalu város állhat majd készen, mint amit lyet a tervek mutatnak. Pedig ez feltétlenül meg lesz és semmi kétség, hogy a megnyitás napjára a maga helyén lesz minden a legutol-

lapjai iránvításában. Hearst-nek a szava egyre gvingébb lett a lapvállalatok iránvításánál és ma, 75 éves korában, a Hearst-konzorciumban már alig van egvéb része, mint a neve. Az általa alapított, vagy vásárolt vállalatok nagyrésze rentabilis és jelentős jövedelmet hajtana, ha az adósságok nem nyomnák őket. Az Amerika Weekly, a Hearst-tröszt egyik hetilapja 6 millió 700 ezer példányban jelenik meg ma is és a többi lapjainak példányszáma 4 és félmillió. A lapok hirdetési bevétele évente ma is meghaladja a 30 millió dollárt, de az adósságok annyira nyomasztók, hogy ez az óriási bevétel alig elegendő az adósságok fedezésére. A Hearst által felépített hatalmas tröszt egyre jobban inog és nagyon könnyen megtörténhetik, hogy máról holnapra szétesik.

Vasuti tömegszerencsétlenség Indiában

Kalkuttából jelentik: Kalkuttától 100 kilométerre két vonat egymásnak szaladt. Az összeütközés következtében 27 utas meghalt, 31 megsebesült.

Weismann, a cionista szervezetek elnöke Amerikába utazik

Londonból jelentik: Dr. Weismann, a cionista szervezetek elnöke hír szerint május hónap folyamán Roosevelt elnök meghívására az Egyesült-Államokba utazik. Ez alkalommal megtárgyalják a palesztinai kérdésen kívül az európai államokban élő zsidóság ügyét is.

Százezer leire büntettek egy bucuresti-i kereskedőt, aki cselédkönyv nélkül fogadott háztartási alkalmazottat

A rendőrség szerint iratok nélkül gyakran gyanus és körözött egyének kerülnek szolgálatba

Bucurestiből jelentik: A bucurestli rendőrség hosszú és fáradságos nyomozás után letartóztatta a már régóta keresett hírhedt hamisítót, Szabó Máriát, akinek férje ezrelékes hamisításáért már néhány éve fogságban van. Szabó Mária másfélévvel ezelőtt jött a fővárosba és itt egy Rudolf Aronson nevű kereskedőhöz szegődött háztartási alkalmazottnak. Tekintettel arra, hogy Aronson cselédkönyv és egyéb kötelező okmányok nélkül fogadta fel, az illetékes hatóság ezért, példaadásul is, súlyos büntetést, százezer leles pénzbírságot rótt ki a kereskedőre. Ezzel kapcsolatban a hatóságok felhívják a lakosság figyelmét arra, hogy hasonló súlyos büntetéseket fognak kironi mindazokra, akik megfelelő okmányok nélkül fogadnak szolgálatukba háztartási alkalmazottakat és arra is, hogy nagyon sokszor gyanus és körözött egyének szegődnek így el okmány nélkül. Legutóbb Bucurestben Georgetta Bilcescu gyógyszerésznőt egy megfelelő igazoló iratok nélkül fogadott cseléd gyilkolta meg.

só szögig és a legkisebb tárgyig. Igaz, hogy csaknem éjjel-nappal folvik a munka és a rendezőség kérésére a hatóságok még a vasárnapi munkát is megengedték.

A vásárterület közepén már épül a karsu antennatorony, amelynek harminchat méter magas tije messzire kiemelkedik a vásár minden épületén, a Városliget minden fáján, de az Iparcsarnok óriási kupoláján is.

A főkapu is ott tornyosul már az ég felé. Ez magában véve is külön szenzációs látványosság, hiszen alumíniumból készül az egész. Még így a félig kész vásárvárosból is a szenzáció egész tömege köszönti az érdeklődőt. Persze, Budapest különös szeretettel figyeli ezt a munkát, számíthat a napokat a megnyitáshoz és készül a vendégek fogadására, szeretettel várja mindenkit.

A román-német gazdasági egyezményről beszélt Temesváron Jinga Victor alminiszter

Mik a német gazdaságpolitika célkitűzései? — A miniszter részletesen ismertette a két állam közötti gazdasági kapcsolatokat

Vasárnap reggel Temesvárra érkezett Jinga Victor, nemzetgazdasági alminiszter, aki a minisztériumban a szövetkezeti ügyeket intézi. Az állomáson az alminisztert a helyi hatóságok vezetői fogadták.

A látogatás a szövetkezeti mozgalom fejlesztésével állott kapcsolatban. Az alminiszter kíséretével együtt a kereskedelmi és iparkamara nagyerőmbe vonult, ahol a Bánát szövetkezeti vezetői értekezletet tartottak. Aradról az értekezleten Ardelean Ilie tanár, Moldoveanu Iosif volt tanfelügyelő, Cristea N. és Tundre Teodor vettek részt.

Jinga Victor alminiszter előadásában utalt a szövetkezeti mozgalom jelentőségére és rávilágított arra, hogy a romániai szövetkezetekben több mint 10 millió lei tőke nyert elhelyezést, a szövetkezetek száma 8 ezerre emelkedett, a szövetkezeti tagok száma pedig másfél millió.

Mladenatt tanár a szövetkezeti intézet igazgatója beszélt ezután a szövetkezeti munkáról és a népbankok létesítésének jelentőségéről. Ezután még dr. Ciupe Cheorghe helytartósági vezértitkár, majd pedig Popovici Virgil ezredes prefektus és Moldovan Iosif szólaltak fel.

Déli 12 órakor Jinga Victor alminiszter tartott előadást a városi színházban az úgynevezett szabadzónák kérdéséről és előadása keretében részletesen foglalkozott a legutóbb kötött német-román gazdasági egyezményvel. Előadásában többek között a következőket mondotta:

— Az utóbbi időben sok szó esik a gazdasági „életér” kérdéséről. Ezt a kérdést a nyersanyagok elosztásának problémája vetette fel. Különbséget kell tennünk a háború előtti Németország imperialista politikája és a jelenlegi német politika között. A háború előtti politika gyarmatok és idegen területek megszerzésére irányult. Míg az új német politika a Németországhoz sokkal közelebb eső úgynevezett életér kérdésével foglalkozik. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a gyarmatok problémája nagy munka- és tőkeáldozatot követel, míg az európai nyersanyag termő területek felé való orientálódás mentesíti Németországot

ezektől az áldozatoktól. Mi, akik Európa keleti és délkeleti részén élünk tudjuk, hogy a német orientálódás rajtunk keresztül halad és ez tulajdonképpen csak egy állomását jelenti Németország keleti gazdasági programjának. Németországnak az a célja, hogy ezeken a területeken szaporítsa a nyersanyag-termelést, így módon növelje az itteni lakosság vásárló erejét és ezzel elérje azt, hogy mi a német ipar jobb vásárlói legyünk. Vajon veszélyt jelent-e ez? Nem. A német gazdasági terjeszkedés régebben is létezett, akkor, amikor a román gazdaság sokkal gyengébben volt megszervezve, a fejedelemségek és a régi, kisebb királyság idején. A délkelet-európai gazdaság az iparosodás felé halad, a nemzeti öntudat egyre erősebb lesz, a civilizáció fejlődik és ennek következtében a nemzeti ellenállás is mind erősebb lesz. Románia Németországgal való gazdasági kapcsolatai mindig intenzívek voltak. Földrajzilag sokkal közelebb vagyunk ma ehhez az államhoz, mint régebben. A jelenlegi körülmények, amelyek módot adnak arra, hogy a két ország gazdasága kiegészítse egymást, — szoros gazdasági együttműködést tesznek lehetővé. Románia nyersanyagokat termel, Németország bevitelének nyolcvan százalékát pedig nyersanyagok képezik. Annak ellenére, hogy Németországban a mezőgazdaságot igyekeznek fejleszteni, a birodalom mégis továbbra is rászorul olyan áruk bevitelére, amelyeket mi termelünk. Az 1934. november 24-iki német gazdasági terv értelmében a külfölddel való kapcsolatokat olyan arányban kell fokozni, a melyben arányban az árukompensáció erre módot ad. Németország ezirányú tevékenységében Románia foglalja el az első helyet. Ez év márciusában bevitelünk értéke kétmilliárd leit tett ki és ebből egymilliárd lei értékű árut Németországból vásárltunk. Ugyanebben a hónapban kivitelünk közel két milliárd leire emelkedett és ebből 600 millió lei értékű árut Németországnak szállítottunk. Ezek a gazdasági realitások készítettek arra, hogy szorosabbra fűzzük a két ország közötti gazdasági kapcsolatokat és ezt valósítja meg az ez év márciusában kötött román-német gazdasági egyezmény. Tény az is, hogy a nyersanyagoknak egy ipari állammal való kereskedelmi viszony

alapján történő értékesítése nem hozza meg teljes mértékben a kellő ellenértéket, de a román gazdaságnak ezt a helyzetet adottságát nemcsak a Németországgal való kereskedelmi viszonyban, hanem az összes ipari államokkal való kereskedelmi kapcsolatban is érezzük.

Az alminiszter ezután az úgynevezett szabad zónák kérdéséről beszélt és többek között a következőket mondotta:

— Ezeknek a szabad zónáknak az az előnye, hogy megkönnyítik a tranzitot, nagyobb forgalmat biztosítanak a vasutaknak, fokozzák a tengeri forgalmat és módot adnak arra, hogy a kereskedők a szabad zónákban elraktározzák áruikat. Ezekben a helyeken alkalom nyílik bizonyos iparágak kifejlesztésére, mint ahogyan például a Ford-üzemek 1927-ben ajánlatot tettek a román kormánynak, hogy egy létesítendő szabad zónában iparvállalatot létesítsenek, de ez az ajánlat nem talált kellő megértésre. Ekkor a Ford-üzemek Triesztben, az ottani szabad zónában rendezkedtek be és hozzájárultak Trieszt fejlődéséhez. A szabad zónákra olyan államokban van szükség, amelyek védővamos politikát folytatnak. Románia tudvalegőleg már 1887. óta ilyen vámpolitikát üz. A belföldi ipar a hazai szükségleteknek 75 százalékát fedezi. Így tehát szabad zónák létesítése a román-német kereskedelmi szerződés értelmében nagy előnyöket jelent olyan kikötők részére, amelyek földrajzi helyzete lehetővé teszi azt, hogy Lengyelország, Németország és Magyarország kelet felé irányuló áruj ezeken a kikötőkön haladjanak át, míg a Közép-Európa felé irányuló gyarmati cikkek ugyanezen ezeket a kikötőket érintsék. A szabad zónák létesítése egyáltalán nem érinti az állam politikai szuverenitását.

Az alminiszter ezután utalt a kormány által kifejtett gazdasági tevékenységre és beszédét Öfelsége éltetésével fejezte be.

Kedvezményes utazás New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINE

KENYELMES ÚJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és
prospektusok

ORT. utazási irodáiban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-39.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

A pénzügyminiszter elutasította az aradi moztulajdonosok kérését

Erdélyrészi mozgalom indul a látványossági adóról szóló rendelkezés módosítására

Az Aradi Közlöny részletesen beszámolt arról az új törvényes rendelkezésről, amely szerint eltörölték a mozgószínházakra a jegyek után fizetett látványossági adót és kategóriánként átlagos látványossági illetményeket vetettek ki. Aradot, mint köztudomású, abba a kategóriába osztották be, amelyre meglehetősen súlyos terhet róttak és az új törvény értelmében az aradi mozgószínházak napi 2400 lei látványossági adót kötelesek április elsejétől fizetni.

Az aradi mozgószínházak tulajdonosai táviratban fordultak a pénzügyminiszterhez, akit a rendelkezés megmáskosítására kértek, illetve arra, hogy vagy csökkentse az adóátalányt, vagy pedig Aradot vegyék ki ebből a kategóriából és osszák be más kategóriába, amelyben kevesebb illetményt kell fizetniük a mozgókának, tekintve, hogy csak ebben az esetben találják meg számításukat és tudják előadásukat zavartalanul folytatni. Az új adózási rendszer — a tiltakozástól függetlenül — természetesen április elsején életbelépett és az aradi mozgószínházak 2 lejel emelték a jegyárakat. Ma megérkezett a pénzügyminisztérium válasza a távirati kérésre, amely azonban elutasí-

tó volt. Arad továbbra is abban a kategóriában marad, ahol eddig volt és a napi 2400 leies új látványossági adót nem csökkentették.

Alkalmunk volt mozgószínház-tulajdonosokkal beszélni, akik kijelentették, hogy erdélyrészi akció indul a rendelkezések megváltoztatása érdekében és ebbe az akcióba kapcsolódnak be az aradi mozijsok is.

A kolozsvári mozgószínházak hasonló helyzetben vannak, mint az aradiak, ők azonban a pénzügyminiszter elutasító döntése után újabb jegyár-emeléssel igyekeznek számításukat megtalálni. Érdeklődésünkre az aradi moztulajdonosok kijelentették, hogy Aradon egyelőre újabb jegyár-emelésre nem gondolnak.

Nem végzik ki

a mosszuli angol konzul gyilkosait

Bagdad. (Rador.) Annak a két jatalemberek a büntetését, akit a hadbíróság a mosszuli angol konzul meggyilkolása miatt halálra ítelt, 15 évi fegyházra változtatták, mivel a két merénylő nem érte el a tizenéves életévét. Más négy férfit akik bele voltak keverve a gyilkosságba, nyolctól tiz esztendeig terjedő fegyházra ítélték.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőncím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre 420 . . . || Egy hónapra 70 . . .

KÉZFOGÁS ELLEN

Irtá: HUNYADY SÁNDOR

A kézfogás egészségtelen, kellemetlen, barbár művel. Ha jobban megnézzük, mégis csak az van benne, hogy testünk egy meztelen részét egy másik test meztelen része megérinti. Elég undok dolog. A doktorok azt mondják, hogy a kézfogás mindenféle fertőzés terjesztője lehet. Ez azonban a kisebbik és ritkább hibája. A rosszabbik része az, hogy az érzékeny emberek mindig egy kis idegsokkot kapnak, ha olyan helyzetbe kerülnek, amelyben elháríthatatlanul kezét kell szorítani olyannal valakivel, akinek kezét utálják. Kezelszoritani. Milyen szépen hangzik ez a szó és milyen pocsek a gyakorlatban. Csak egy árnyalat választja el attól, hogy a dörbajos X. urnak össze kell dörzsölnie az orrát a tuberkulotikus Y. urral.

Milyen okosak voltak a mohamedánok. Ha igazak a tündérmesék illusztrációjáról, a köszönési módjukban, ahogy a mellükre tették a kezüket és mélyen meghajolva kissé hátraleptek egymás elöl, még az a titkos érzés is benne foglaltatott: „nagyrebcsüllek, uram, a szolgáló vagyok, de könyörgök, ne fogjad meg a testemet!”

Fui, de undorító fogásu, lzzadt tenyerek vannak. Az ember úgy érzi, egy ilyen esett kézfogás után, mintha kozmák teibegrízt evett volna.

Határozottan rossz dolog és mégis marad a szokás, az Isten tudja, miért? Talán az emberi természet lustasága miatt, amely annyira irítozik a reformoktól, hogy például a háziasszonyok most husvétkor is egyforma, hosszú sütőket a diós és mákos kalácsból. Holott talán több évszázad gyakorlata mutatta be, hogy népiük jobban szereti a diósokat. A diós már régen elfogyott, amikor a mákos még ott szárad, szikkad, porladozik az abrosz alatt.

Most ne jelentkezzen senki azzal, hogy: „én például a mákosat szeretem jobban”. Ezek kivételek a kézfogásnak is vannak szenvedélyes hívei. Beszéltem egy szőke fiatalemberrel, aki a következőket mondta: „a kézfogást már csak azért is főt kell tartani, mert a kézfogás a nőkre is vonatkozik. Szerelmes lányok és egy negyedóra múlva odamegyek, ahol a ideálom van. És már előre resakot a térdem a gyönyörűségül, mert tenverembe szoríthatom azt az édes kis kezét...” satöbbi, satöbbi.

Hát, ami azt illeti, ez gyönyörű indoklás, de nem hiszem, hogy vonatkoztatható lehetne a nagy többség millióira.

A szerelmes fiú szélsőség, ahogy szélsőség a francia köztársaság elnöke, vagy akár egy miniszter, akinek valami hivatalos fogadás alkalmából egymásután ezer emberrel kell kezét szorítani.

Mindez onnan jut eszembe, hogy tegnap ma'dnem elgázolt az autóbussz, mert hirtelen átakartam sietni a másik oldalra egy veszedelmes kézfogó elől.

Béla bácsi egy aranyos szárnyas. Nem tudok róla többet, mint hogy ő „Béla bácsi”. Ő ellenben nagyon alaposan ismer engem, ha ugyan nem téveszt össze valakivel. Két-három évenként szokunk találkozni, váratlan helyeken. Randevűnk ritkák, de számomra felelhettek. Béla bácsi meglehetősen felkiált, sóhaj, mosolyog, szeme melegen csillog, valahogy úgy mint a jó nagybácsi, ha hirtelen viszontlátja elvesztett unokaöccsét. Illyenket mond: „Nő a húcska, nő”. „Bizony, mikor még szerény napával alszótam!” „És, hogy vannak a testvérek?” — A hi, dee lelle ki Béla bácsit. Eszembe luttatja atvám halálát és saját vénségemet. Iól tudom én, mit jelent ez a „nő a húcska”. De a legrosszabb, hogy mindez ló alatti nem enged el a kezemet. Fogla egy kézzel, két kézzel, rázza, szorongatja és melengeti a tenyerében, mint egy madárkát. Kezem kétségheesve rángatózik, mint a megvillanyozott békacomb, de Béla bácsi ezt nem veszi tudomásul, ő tulajdonába vette, szeszélye által meghatározott időre a kezemet. Uira ismétlem: a hideg lelje ki Béla bácsit.

Ő a legveszedelmesebb típus, a „hosszu kézfogó”. Tudom, ez üdvözlésmódot nehéz lesz hamarosan kiküszöbölni közéletünkől. De ha ez a kis cikk, a maga jelentéktelen hangyamunkájával, csak tíz hosszú kézfogás esetet akadályozott meg, máris elérte célját.

Zürichi tőzsdezárlat: Páris 11.81. London 2087 és egynegyed, NewYork 445.93. Milánó 23.45. Amsterdam 236.62. Berlin 178.30. Szófia 540. Varsó 84.00. Belgrád 10.00. Bucuresti 3.30.

— Hollandia már nem elég biztos... Londonból jelentik. A Press Associated közli, hogy számos holland kereskedő, tekintettel a zavaros nemzetközi helyzetre és az európai háborús-veszélyre, üzletét holland földről Angliába helyezte át.

— Dr. Háber József aradi orvos feleségének halálhíre. Súlyos szerencsétlenség érte hétfő délelőtt Háber József dr. ismert aradi orvos feleségét. Az uriaszony lakásának takarításánál segédkezett és eközben egy kisebb számolyra állt, ez meggingott és ennek következtében dr. Háber Józsefnek a parkettre zuhant. Az orvos felesége teljes testsúlyával balkarjára esett és az alkar egyik csontja eltört, míg a másik erős ficamot szenvedett. A szerencsétlenül járt urinőt nyomban a Therápia szanatóriumba szállították, ahol Burián Gáspár dr. temesvári orvos, Windholz Béla dr. igazgató főorvos segédletével elvégezte a szükséges orvosi beavatkozást. Dr. Háber Józsefné halálhíre széles körökben őszinte sajnálkozást váltott ki.

— Albán ügyek államtitkársága az olasz külügyminisztériumban. Róma, Királyi rendelettel az olasz külügyminisztériumban albán államtitkárságot létesítettek. Az albán ügyek államtitkárává Benuni államtanácsost nevezték ki.

— Munkások 200 ezer leles felajánlása a nemzeti repülőalap javára. Bucuresti. A Lomási faktermelő vállalat munkásai és tisztviselői elhatározták, hogy egynapi fizetésüket a nemzeti repülőalap javára felajánlják. Ez az összeg 200 ezer leit tesz ki.

— London—varsói légijárat. — Berlinen keresztül. Varsó. (Rador). Hétfőn nyílt meg az új London—varsói légijárat. Az 1500 kilométer hosszú utat 6 és fél óra alatt teszik meg a gépek, melyek közben Berlinben leszállnak.

— Budapesti főorvos és feleségének rejtélyes öngyilkossága. Budapest. Kallédey Lajos dr. igazgató-főorvos és felesége, Személynök-uccai lakásukon öngyilkosságot követtek el. Esméletlen állapotban találták őket és az előhívott mentők megállapították, hogy morium-mérgezésről van szó. Mindkettőjüket beszállították a Sziesztaszanatóriumba. Állapotuk nagyon súlyos. Érdekes, hogy Kallédey most nevezték ki kassai főorvosnak és ez a körülmény még rejtélyesebbé teszi a tragédiát.

A legolcsóbb temetkezési vállalat

FRATI KLUG

Arad, Bulev. Regeie Ferdinand 37.
Nagy választék, elsőrendű kivitelű saját készítményű koporsókban, valamint szemfedőkben.

— A CFR nyugdíjas egyesület értesíti tagjait, hogy folyó hó 28-án tartja meg az évi közgyűlést Bucurestiben (Sr. Grivitel, Sala Marna No. 80.) A beszámoló-könyvek átvehetőek szombaton, 22-én a fiókhelyiségben, Arad, Cal. Bihorului No. 11. A vezetőség.

— Két öngyilkosság. Az aradi ügyészségnek két öngyilkosságot jelentettek hétfőn reggel. Az egyik Komlós községben történt, ahol Lusan Alex 23 éves katona felakasztotta magát és meghalt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. A másik öngyilkos Balas Florita siklósi földműves felesége, aki 45 éves korában vált meg az élettől. Amikor hozzátartozói nem tartózkodtak odahaza felakasztotta magát. Az ügyekben vizsgálat indult meg.

Szomszédok

— Talán ökröt akar sütni?
— Miért ne, lőjjön csak át!

— Egy kellemes közlemény! Értesülésünk szerint, Motiu Illés, az Avram Iancu-téri népszerű divatkereskedő, dacára a nehéz viszonyoknak és annak a lehetőségnek, hogy az árak emelkedni fognak, a régi árak mellett, rendületlenül 10 százalék kedvezményt nyújt úgy a készpénz, mint a Consum könyves vásárlóknak. Motiu Illés áldozatkésztsége valóban figyelemre méltó és érthetően indokolt az a nagy népszerűség, amely ezt az agilis kereskedőt körülveszi.

— Eltűnt Franciaországban a spanyol köztársaságiak oldalán harcoló nemzetközi dandár volt parancsnoka. Páris. A spanyolországi nemzetközi dandár parancsnokának, Lister ezredesnek rejtélyes eltűnéséről adnak hírt a lapok. Lister ezredesnek Chatillon sur Loireben volt kényszerlakhely kijelölve. Az ezredes valószínűleg Le Havreben egy szovjethajóra szállt és így hagyta el Franciaország területét.

A Munka és Jókévd szervezet nemzetközi kiállítását rendez. Bucuresti. A Munka és Jókévd szervezet nemzetközi kiállítását rendez, amelyre a következő huszonhárom államot hívták meg: Franciaország, Anglia, Olaszország, Oroszország, Németország, Japán, Portugália, Görögország, Lengyelország, Belgium, Svédország, Jugoszlávia, Palesztina, Norvégia, Törökország, Svájc, Hollandia, Magyarország, Argentína, Brazília, Egyesült Államok és Finnország. A kiállításon vajamonnai állam munkássegély intézményeit mutatja be.

— Rablógyilkosság a magyar fővárosban. Budapest. Hétfő reggel összekötözve, holtan találták Vasváry Pál-uccal lakásán Reisz Márton 76 éves asztalosmestert. Kiderült, hogy rablógyilkosság történt. A gyilkos elrabolta az öreg asztalosmester 500 pengőjét. A rablógyilkosságot az asztalosmester segédje fedezte fel.

A magas zeneadó miatt a kolozsvári éttermekben nem lesz zene. Az április 1-én életbelépett látványossági adótörvény értelmében ezután zeneadót fizet minden olyan mulatóhely, vagy étterem, ahol zenekar is játszik. A zeneadó a bér nagyságától függ. Huszezer lei évi bérig naponta 30 lei a zeneadó s minden megkezdett tízezer lei után még husz lei. Így például egy kolozsvári főterei étterem tulajdonosának naponta százötven lei zeneadót kellene fizetnie azonfelül, hogy havonként 780 leit kell fizetnie a zeneszerzők egyesületének s még évente tízezer leit a már régebben megállapított zeneadíj fejében. Természetesen a költségekhez járul még a zenészek fizetése is. Minthogy a meggyenkült fogyasztás következtében a vendéglők és éttermek tulajdonosai ezt az újabb megterhelést nem bírnák el, néhány nappal ezelőtt tartott megbeszéléseiken úgy határoztak, hogy a zenét számúzik helyiségeikből. Ez az állásfoglalás aztán nagy riadalmat keltett a kolozsvári zenészek között, akik a királyi helytartót fogják megkérni, hogy a magas zeneadó leszállítására érdekében járjon közbe Bucurestiben.

— Hubay Kálmán megvált a „Magyarság”-tól. Budapestről jelentik: A három hónapra felüggesztett „Magyarság” című nyilas lap igazgatószékéhez a felelős szerkesztő Hubay Kálmán levelet intézett. Ebben bejelentette, hogy megvált a laptól, mert személye elleni politikai kielézet látja a lap elleni eljárások legfőbb okának.

— Dr. Samson bőrgyógyász-venerológus újból rendel. Eminescu 30. Ortutay-palota.

— Husz községi rendőrt alkalmaz a város. A városvezetés pályázatot hirdetett husz, egyenként havi 2200 leiel javadalmazott községi rendőri állás betöltésére. A pályázaton résztvenni óhajtok számára legfontosabb előfeltételek a következők: legalább elemiiskolai végzettség, a katonai szolgálat során legalább tizedesi rangot kellett a pályázónak elérnie, rendőri vizsgával kell rendelkeznie és már, mint közrendőrként, vagy rendőrgyöngyként kellett régebben szolgálatot teljesítenie. A pályázók nem lehetnek 30 évesnél idősebbek.

— Az aradi kereskedelmi fiúceum és a Iosif Vulcan-uccal fiugimnázium beszámoló évkönyve. Most jelent meg az aradi kereskedelmi fiúceum és a Iosif Vulcan fiugimnázium 1937—38-as évkönyve. Az izléses kiállítású és gazdag tartalommal megjelent évkönyvet Vasile Suciu, az intézetnek kiváló igazgatója szerkesztette. Az évkönyv részletes beszámolót ad a két intézmény eredményes munkásságáról.

— Műszaki nyári egyetem Sopronban (Magyarország). A Budapesti József Nádor Műegyetem ezidén újra megrendezi nagyszerű nyári műszaki és mérnök-képző tanfolyamait Sopronban. A Soproni Nyári Egyetem, amelyen a bel- és külföld leghíresebb egyetemi tanárai és technikai vezető állásokban levő szakértői tartják az előadásokat, f. évi augusztus hó 1-től 19-éig teljes képet ad a műszaki világ mai helyzetéről. Az előadásokat bárki hallgathatja. Érdeklődőknek prospektussal szolgál és felvilágosítást nyújt a Soproni Idegenforgalmi Iroda.

Lelkesen ünnepelte Öfelsége II. Carol királyt Bucuresti tanulóifjúsága

Bucuresti. A Szent Spiridonról elnevezett katedrálisban tegnap ünnepélyes Te Deum volt, amelyen megjelent valamennyi román ifjúsági szervezet a pedagógusok vezetésével. Istentisztelet után a tanulóifjúság diszfelvonulást tartott a királyi palota előtt, a felvonulók lelkes ünneplésben részesítették Öfelsége II. Carol királyt, aki a palota erkélyéről nézte végig a felvonulást.

A cseppfolyós gázok forgalmáhozatali jogának városi árlejtése. A városi közüzemek tanácsa, amelynek elnöki tiszttségét, amint már megírtuk, Vlad Alexandru tábornok, polgármester vette át, legutóbbi ülésén a cseppfolyós gázok forgalmáhozataláról szóló törvényadta egyedáruság hasznosításáról tárgyalt. Az érdemi megbeszélések előtt Tripa Mihai gépüzemigazgató üdvözölte az ülésen először résztvevő Vlad tábornok polgármestert és megköszönte Riscutia Moise alpolgármester eddigi tevékenységét. Vlad tábornok polgármester megleghangú beszédében buzdította az üzemek vezetőségét lelkes munkára, majd a napirend megtárgyalására került a sor és ismertették a tanács tagjaival a cseppfolyós gázok árusításának kizárólagossági jogával kapcsolatos helyzetet. Megérkezett a belügyminisztériumtól az árlejtés feltételeit tartalmazó értesítés és ennek hírtokában most már a legközelebb megtartják a nyilvános árlejtést.

A LARES légitársaság nemzetközi járatainak felavatása. Bucuresti. A LARES román repülőársaság nemzetközi légi vonalainak a felavatása hétfőn délelőtt 11 óra 10 perckor történt, amikor a banaeasi repülőteréről felszállt a Bucuresti-Belgrad-Milánó városokat összekötő repülőjártat első gépe. Fél hétkor a Bucuresti-Lemberg-Varsó járat gépe hagyta el a repülőteret.

Talpbetétek gipsz lenyomat után duraluminból **Lányi** Neuman pa. otv.

Első szentáldozás Gáiban. Régi szokás szerint ebben az esztendőben is iehevásárnap, április 16-án tartották meg Aradgájban az ünnepélyes első szentáldozást. Közel 100 gyermek járult ez alkalommal első szentáldozásához. A gyermekek az iskola udvarán gyülekeztek és onnan vonultak át ünnepélyesen a plébániatemplomba. Az apróságok zsufoilaság megtöltötték a templom szentélyét, de ez alkalommal a templom is kicsinek bizonyult. Az ünnepi nagymisét Korom Pál, nyugalmazott tábori lelkész, minorita atya mondotta. Evangélium után Szalai Albert gáji lelkész beszélt a kicsikhez és főleg azt kötötte lelkükre, hogy az Ur Jézust, akit most először várnak vendégül, mindig őrizték meg tiszta szívükben. A gyermekek megértették ezeket a szavakat és az első szentáldozás szertartásának kérdésére: „Igerítke-e, hogy a római katolikus hitben állhatatosan éltek és haltok?” — bátran és az egész templomat betöltő öntudatos hittel kiáltották: „Igerjük!” A szentmise után az aradi Urinók Mária-kongregációja szeretetlakomában részesítette a kicsinyeket. A szilók nagy örömmel szemléltek a kis elsőáldozók közös reggelijét, annál is inkább, mert ilyesmit ebben a külvárosban még nem láttak. Délután 3 órakor Bogdan Virgil minorita újmisést tartotta az ünnepélyes litániát. Litánia után primicias áldást osztott, majd fölszentelte a gáji templom remekbe készült, új Mária-oltárát. Az újmisést áldást és a Mária-oltár fölszentelését Hetzer Irénke köszönte meg Bogdan Virgil minorita atyának, aki a kis 10 éves leányka meghatódott és szívből jövő szavaira gyönyörű szavakkal válaszolt és Krisztus békéjét kívánta a gáji híveknek. A szertartás alatt az egyre fejlődő gáji énekkar énekelt szebbnél-szebb énekeket P. Mezey Tibor vezetésével.

Koszorúmegváltások. Kneffel Lajos, ravatalára szánt koszorúmegváltás fejében az aradi ág. hitv. ev. egyház szeretházának adományoztak: Kovalcsik Gyula 200 lei, Bartoli András 200 leit, Braun Gusztáv 200 leit.

SZERKESZTŐI ÜZENET

K. H., Boroslenő. A gázmaszkokat a kisparosok is kötelesek alkalmazottaik részére beszerezni. Alkalmazott alatt a rokon is értendő, ha a cégnél tevékenykedik és fizetést élvez.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:
HAJÓS gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria 8. (Tel.: 14-90.)
KAIN gyógyszer-tár, Calea Banatului 1.
NIEDERMAYER gyógyszer-tár, Str. Gojdu. (Tel.: 17-67.)

Tudnivalók a lakóbejelentési kötelezettségről

Tájékoztató az ingatlanok nyilvántartásáról — Szigoruan büntetik az új törvény ellen vétőket

Megírtuk, hogy a népesedési nyilvántartásról szóló törvény értelmében a jövőben minden háznak úgynevezett ingatlankönyvvel kell rendelkeznie. A törvény mint ismeretes, április 23-án lép érvénybe és az ezt követő 30 napon belül minden háztulajdonosnak be kell nyújtani az ingatlankönyvet a rendőrségen, Bucurestiben az ingatlanok nyilvántartásért felelős hivatalban, a vidéki városokban két példányban kell kiállítani.

A bejelentésre szolgáló könyvek és iverk a trafikokban kaphatók darabonként 40, illetve 3 leies áron.

Hogyan kell az ingatlankönyvet kiállítani

Minden ingatlankönyv négy számozott ivből áll, amelyeket a háztulajdonos, vagy házgonddnok tartozik kiállítani. Tömbházaknál, amelyekben a lakók maguk tulajdonosai az egyes lakásoknak, együttesen tartoznak valakik a könyvek vezetésével megbízni, aki azokért teljes mértékben felelős.

Az 1. számú iv
az egész házra vonatkozik. Ezt a tulajdonos, vagy a felelős megbízott tölti ki. Erre az ivre rávezetik a házban levő lakásokat, valamint azok tulajdonosát tekintet nélkül arra, hogy az illetők bérlők, illetve tulajdonosok-e, avagy más címen bírlják a lakást. Ha a háztulajdonos is a házban lakik, úgy az iven az ő lakásának kell első helyen szerepelnie. A háztulajdonos lakása után következnek a bérlők lakásai, végül pedig a házban levő üzletek, irodák és raktárhelyiségek. Minden lakásnál, műhelynél, üzletnél, vagy irodánál fel kell tüntetni a bérlő nevét és bérszerződésének számát. Amennyiben a házban levő helyiségek nem férnek rá a könyv 1. számú ivére, úgy azt nem szabad egy papírral megfogadni, hanem a bevezetéseket a trafikokban 3 leier kapható 1. számú iven kell folytatni, amelynek beosztása teljesen megegyezik az ingatlankönyv 1. számú lapjával.

A 2. számú iver
fel kell tüntetni a házban levő lakások egyes helyiségeit tekintet nélkül arra, hogy ki vannak-e adva, vagy pedig üresen állnak. Ebbe az ivbe kell bevezetni a butorozottan, vagy butorozatlanul kiadott szobákat is, továbbá a ház minden helyiségét arra való tekintet nélkül, hogy azok milyen célt szolgálnak. Amennyiben a ház több lakásból, illetve más helyiségből áll, úgy annyi 2. számú ivet kell kitölteni, ahány lakás, illetve üzlet, iroda, stb. a házban van. A törvény szerint minden bérleménynek, tehát lakásnak, üzletnek, irodának külön 2. számú ivet kell legyen, amelybe a bérlemény összes helyiségeit be kell vezetni. Amennyiben a 2. számú iv nem bizonyulna elegendőnek, úgy a bejegyzéseket egy második hivatalos iveren kell folytatni. Megtoldásokat a törvény itt sem engedélyez.

Üzlethelyiségek kiadók
az Avram Iancu tér 18. szám alatt. Információk:
Bárony kötöttáruháza
Neuman-pa. otvában.

A 2. számú ivet a lakás tulajdonosa tölti ki tekintet nélkül arra, hogy a lakást mint tulajdonos, mint bérlő, vagy pedig más címen lakja. Az üzlet, vagy iroda 2. számú ivét az üzlet, vagy iroda tulajdonosa tölti ki. A 2. számú iveren fel kell tüntetni a lakásban lakó összes személyeket, beleértve természetesen a cselédséget is. A 2. számú ivet a főbérlő tölti ki a háztulajdonos felügyelete alatt, aki köve elheti az iveren szereplő adatok okmányokkal való alátámasztását. Az ivet a főbérlő és háztulajdonos együttesen írják alá és az adatok helyességéért egyetemlesen felelősek.

Azoknál a helyiségeknél, amelyekben kereskedelmet, vagy ipart üznek, amelyek tehát nem szolgálnak lakás céljaira, be kell vezetni a tulajdonos nevét, a helyiségek rendeltetését, végül az alkalmazottak és a szolgáltatásnyújtó nevét, azok pontos lakcímével együtt.

Egy olyan házban tehát, amelyben a háztulajdonos maga lakik, az ő lakásán kívül pedig még egy lakás és egy iroda van a házban, amelyek az 1. számú iveren fel vannak tüntetve, három 2. számú iver kell kiállítani. Az első a háztulajdonos mint saját lakásának tulajdonosa állítja ki, a másodikat a kiadott lakás bérlője, a harmadikat pedig az irodahelyiség bérlője. Az első kettőnek a 2. számú iv minden rovatát a legpontosabban ki kell tölteni, míg az iroda bérlője csak a saját és alkalmazottainak nevét írja be úgy a maga, mint alkalmazottainak pontos lakcímével és annak feltüntetésével együtt, hogy az illetők lakóházuk ingatlankönyvébe be vannak vezetve.

Amennyiben az iroda szolgáltatásnyújtója az irodahelyiségben lakik, úgy minden ottlakó személy után, külön 2. számú iv állítandó ki.

A 3. számú iv
a házban beálló változások bejelentésére szolgál. Ez az iv csak akkor tölthető ki, ha az 1. vagy 2. számú iveren feltüntetett adatok valamilyen változás áll be. Ha tehát az egyik bérlő véglegesen kiköltözik a lakásból, ebben az esetben a háztulajdonos a három példányban kitöl-

tan. A törvény legfontosabb intézkedése, hogy a nyilvántartásra szolgáló könyveket és iverket olvashatóan és pontosan kell vezetni. Minden tévedést, így az olvashatatlannal bevezetést is 3000—10.000 leig terjedő bírsággal sújtja a törvény, az pedig, aki tudatosan hamis adatot vezet be, 100.000—2 millió leig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható. Az alábbiakban közöljük az ingatlankönyvek, illetve az azokat kiegészítő iverk kitöltésére való tudnivalókat azzal, hogy minden kétes esetben a kerületi rendőrhatsóságok nyújtanak pontos utasítást a nyomtatványok kitöltésére vonatkozólag.

tendő 3. számú iver bejelenti, hogy az 1. Helyre 2. számú iver szereplő lakás, vagy más helyiség felszabadult és pontosan feltüntetni az iveren a Rikóltóztott lakó új lakcímét is. A 3. számú iv bejelentésével egyidejűleg az ingatlankönyvet is be kell mutatni a rendőrségen, hogy az 1. és 2. számú iver szükségessé vált változtatásokat keresztülvesszék. A felszabadult lakás, vagy helyiség 2. számú iver ilyenkor a rendőrségen marad. Ha az üresen maradt lakásba, vagy helyiségbe új bérlő költözik, vagy akár a régi bérlő tér vissza, ismét ki kell állítani a 2. számú iver megpedig három példányban, amelyekből a háztulajdonos, illetve annak felelős megbízottja egy példányt látványos visszazap, a másik kettőt ellenben a rendőrségen marad.

A háztulajdonos tartozik minden változást, amely lakóinak állapotában beáll, azonnal bejelenteni, így azonnal be kell jelenteni a házban előforduló haláleseteket, születéseket, továbbá azt is, ha a házban lakók közül valamely személy házasságot köt és továbbra is a ház lakója marad. Ugyanígy be kell jelenteni, ha a házban lakó személyek közül valaki, aki a 2. számú iveren szerepel, elköltözik (katonai szolgálatra vonul be, vagy internátusba megy). Ezeket az eseteket a három példányban kitöltött 3. számú iveren kell haladéktalanul a kerületi rendőrségen bejelenteni. Az ingatlankönyvet ilyen esetben is be kell mutatni a rendőrségen. A megszüntetett lakások kiadása esetén az 1. és 2. számú iver pontos adatokkal újra ki kell tölteni.

Mire szolgál a 4. számú iv?

Ha a házban idegen személy 12 óránál tovább tartózkodik, úgy azt a 4. számú iveren kell a rendőrségnek bejelenteni. Ez a bejelentési kötelezettség vonatkozik minden olyan személyre, akinek állandó lakhelye más községben, vagy ugyanabban a városban van és a házban 12 óránál hosszabb ideig tartózkodott. A bejelentést az otttartózkodást követő reggel kell a kerületi rendőrségen elvégezni. A 4. számú iveret egy vendéglátó, mint a vendég tartozik aláírni. A bejelentés megtörténtét a rendőrség a visszaadandó példányon igazolja.

Az új törvény szerint házmeesterként, illetve portási minőségben a jövőben csak olyan személy alkalmazható, aki a népesedési hivatal által kiállított jogosítvánnyal bír. A portásfülkében ki kell függeszteni a házban lakó személyek pontos névsorát.

A lakó nyilvántartásáról szóló törvény — mint mondtuk — április 23-án lép érvénybe. Ettől az időponttól kezdve a törvény harminc napot engedélyez a háztulajdonosoknak a benne foglalt rendelkezések végrehajtására. Az ingatlanok nyilvántartásáról szóló törvény tehát mindenki számára legkésőbb május 23-ig be kell nyújtania a kerületi rendőrségen. Az ingatlankönyvek benyújtásával egyidejűleg azokban a házakban, amelyekben háromnál több lakás van, ezeket meg kell számozni. A számozás a földszinten kezdődik és a lakás számát jól láthatóan az ajtó fölött kell elhelyezni.

Pályázatot irt ki a városvezetés az új színház építésére és a Neptun-partfürdő teljes átalakítására

A város tulajdonát képező színházépület átalakításával kapcsolatosan a városvezetés, mint köztudomású, elhatározta, hogy új színházat építtet, most már a korszerű követelmények és a üzrendészetl biztonság elvének teljes figyelembevételével. Most készült el a városvezetés pályázati hirdetménye, amely nyilvános pályázatra szólítja fel mindazokat a szakembereket, akiknek célszerű elképzelésük van a színházépítés megvalósítására vonatkozóan. A pályázati hirdetmény szerint a terveket június tizenötödikéig beazárolag kell az érdeklődőknek beadniok, mégpedig úgy hogy a végzendő munkálatok számításai alapján huszmillió leies előirányzattal dolgozzanak. A legjobbnak ítélt pályamunka díjazása 100.000 lei azzal, hogy az első díjjal jutalmazott terv a város tulajdonába megy át.

A színházépítést pályázattal egyidőben irta ki a városvezetés a Neptun partfürdő telének teljes átalakítására és újjáépítésére vonatkozó tervpályázatot is. Ennél a pályázatnál a lejáratl idő július tizenötödike a pályadíj pedig 60.000 lei. A két pályázatra vonatkozó felvilágosításokkal a város gazdasági ügyosztálya szolgál.

SPORT KÖZLÖNY

Remek második félidővel fölényes győzelmet aratott az AMEFA (AMTE) az UDR felett

A Gloria elvérzett Ploestiben — A Venus és Juventus küzdelem után, a Ripensia biztosan győzött

A nemzeti bajnokság ötödik tavaszi fordulóján Aradon az UDR vendégszerepelt és az előző héten Bucurestiben győztes csapat csak az első félidőben igazolta jó hírét, szünet után az aradi munkáseggyüttes mindent elsöprő lendülettel fölényesen intézte el ellenfelét. Bucurestiben szombaton a Rapid és Sp. Studentesc megosztották a pontokat, a Juventus pedig már az első félidőben elintézte a Chinezul (Kinizsi), amely szünet után csaknem kiegyenlített. Nagybányán a Venus a Carpat nagy erőfeszítésre készítette és a bajnokjelölt csak harc után szerezte meg a bajnoki pontokat. A Victoria vendéggjátékát nagy érdeklődés kísérte Temesváron és a kolozsvári csapat szépen is játszott, csak csatárjátéka nem volt eredményes és így a Ripensia biztosan győzött.

A bajnokságban a Venus már behozhatatlanul vezet, bizonytalanság csupán a táblázat második felében van, ahol bármelyik csapat veszélybe sodródhatik. A vasárnapi forduló után így alakult a tabella:

1. Venus	16	11	5	—	35	11	27	7. Rapid	16	5	5	6	25	22	15
2. Ripensia	15	8	3	4	38	26	19	8. Sp. Studentesc	16	5	4	7	24	28	14
3. Carpati	15	6	5	4	20	19	17	9. Tricolor CFPV	16	6	1	9	16	30	13
4. Victoria	16	7	2	7	31	27	16	10. UDR	16	4	5	7	18	27	13
5. Juventus	16	7	2	7	33	28	16	11. Chinezul (Kinizsi)	16	4	5	7	35	40	13
6. AMEFA (AMTE)	16	6	4	6	30	30	16	12. Gloria	16	3	5	8	17	34	11

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 28-tól május 8-ig.

1500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével.
— Saját rádióleadó állomás. — Divatszínház.
Számos ipari és közüzemi külön csoport.

50% utazási kedvezmény

Ervényes: Magyarországon Budapestre április 18-tól május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig. A 37 külföldi államban érvényes vasuti és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásár gazdálkodó ismerteti. Érvényes utlevél és vásárigazolvány felmutatása ellenében

vizummentes határátlépés ápr. 18-tól máj. 8-ig.

A vásárvizum május-18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. Vásárigazolvány egyenként 120 leiért kapható a „Romania“ utazási iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál.

Beszámolóinkat a következőkben adjuk a mérkőzésekről:

AMEFA (AMTE)—UDR 4:0 (0:0)

A ragyogó tavaszi napsütésben közel 2500 főnyi közönség előtt folyt le az UDR és az AMEFA (AMTE) közötti bajnoki találkozó. Bár a mérkőzés maga meghozta a szokott bajnoki izgalmakat az izgalomra és idegeskedésre mégsem az AMEFA (AMTE) együttesének játéka.

hanem a mérkőzés előtt lezajlott kellemetlen és szokatlan jelenet adott okot. Az AMEFA (AMTE) vezetősége ugyanis nagyon helyesen a „nagy“ mérkőzés előtt élvezetes előmérkőzésről gondoskodott, de ez a közönség iránti figyelem majdnem két pontjába került a népszerű piros-fekete klubnak.

A Mica és az Olimpia kerületi elsőosztályú bajnoki vezette be az AMEFA (AMTE)—UDR találkozót, amelyet a rendezőség háromnegyed ötre hirdetett meg. Vasárnap délelőtt sürgöny érkezett a központtól, amelyben közölték, hogy az UDR kivánságára a mérkőzés kezdetét háromnegyed négyben állapították meg. A Mica—Olimpia javában folyt, amikor az UDR vezetői biztosították az AMEFA (AMTE) elnökét, hogy megvárják a kerületi mérkőzés végét, mert nem akarnak nehézséget gördíteni, azonban négy óra után hirtelen elhatározták, hogy mégis ragaszkodnak a pontos kezdéshez és felkérték Tica Iliescut a mérkőzés bíróját, hogy adja meg a jelet a kezdéshez. Az UDR levonult a pályára, ahol még javában folyt a mérkőzés és megjelent az AMEFA is úgy, hogy egyszerre negyvennégy játékos állt a pályán. Oprita, az előmérkőzés bírója nagyon helyesen nyomban lefújta a meccset, a Mica levonult, de az aradi összetartásra jellemzően az Olimpia a 3:1-es vezetésre álló mérkőzését nem volt hajlandó abbahagyni úgy, hogy rendőri karhatalommal igyekeztek őket a pályáról kikisérni. Közben Tica Iliescu jelt adott a kezdésre és már-már attól lehetett tartani, hogy az előírt 20 perc letelik és nem lehet megkezdeni a mérkőzést, amikor Ferdinand Gheorghe szövetségi titkár, a közönség lelkes tapsa kíséretében leküldte az Olimpiát a pályáról. Az UDR nyomban megövtá a késői kezdés miatt a bajnoki mérkőzést.

A fűtött hangulat tehát ismét megteremtődött, amikor elkezdődött a játék, amelyre a csapatok ilyen összetételben álltak ki:

AMEFA (AMTE): Gerold — Slivac, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Murza (Léb), Léb (Murza), Perneki, Reinhart, Batrin.

UDR: Fülöp — Fodor, Alasu — Popa, Csinál, Lakatos — Micu, Pacurar, Zsizsik, Negru, Dura.

Az első félidő, bár gól nem esett sok szép és élvezetes akciót hozott. Az UDR megmutatta, hogy tud játszani, egész ötletes leadások és összjátékok hoztak elismerést Kertész új csapatainak. Bár a vendégeket szél is segítette az első husz percben határozottabbak és erőteljesebbek voltak, mint az aradiak. Örvedetes volt, azonban látni, hogy lassan, de biztosan, hogy nő az AMEFA (AMTE) fedezetsora a mezőny fölé és a háttvédek könnyed és biztos szerelése után, hogyan dobják frontba a csatársort. Itt azután rendszerint elakadt minden támadás, mert a csatársor a mérkőzés ebben a részében nem tudott labdát tartani. Murza sorra rontotta el a jobbnáljobb helyzeteket, sőt egy tiszta labdáját a 23. percben Fülöp védi és így nem esik gól.

A második félidőben feltámadt az AMEFA (AMTE). Pompás támadások egész sora gördült az ellenfél kapujára és nyomban észrevehető volt, hogy Lébnek a szélre való helyezése nyeresége a csapatnak. A második percben Léb Murzához játszott, aki Perneki elé tált és a center ötletesen kiugrasztotta Reinhartot, a legjobb csatárt, aki védhetetlen lövéssel szerzi meg az első gólt. Két perccel később Léb—Murza—Perneki összjáték megismétlődött, a center meredek labdájával Reinhart még két lépést ment is és csak azután vágta be laposan a hálóba. A 18. percben Batrin pompásan leütött, átadott Pernekinek, ennek lövését a kapus nagy védéssel kiűtötte Léb elé, aki ezáltal nem tévesztette el a kaput, 3:0. A 22. percben szabályos Perneki gólt nem adott meg Tica Iliescu, de nem is nagy haj, mert Batrin szögletét, Léb Reinhart elé fejelte. Reinhart rálötötte, de a labda arra volt jó, hogy Perneki hirtelen belenyulva az ellenkező oldalra vágja a negyedik gólt.

A győztes csapat a második félidőben feltámadt. Nagyszerű volt minden formációjában, Gerold hibamentes, Kovács elsőrendű, Slivac remek. A halvesorban Szaniszló, Szabó, Szurgyi a sorrend, a csatársorban Reinhart, Perneki, Léb, Batrin, ő is csak azért negyedik a vonalban, mert kevés labdát kapott, különben jó volt. Murza nem illik az együttesbe. Az UDR-ben a védelem volt türehető, főként Fülöp a kapus. Tica Iliescu a megnem adott góltól eltekintve jól vezette az iramos mérkőzést.

TRICOLOR CFPV—GLORIA 3:1 (1:0).

Ploesti. A mérkőzés 4000 néző előtt folyt le és a csapatok a következő összetételben álltak ki: **Tricolor CFPV:** Schramek — Dunareanu, Hetzer — Pop, Lupas, Moskó — Kovács II., Kovács, Bartunek, Boksa, Kocsis, Glorja; Theimer — Variassy, Volentir — Marienut, Mikóczy, Micola — Igna, Barbu, Fritz, Henegar, Mercea.

A Gloria a mezőnyben teljesen egyenrangú ellenfél volt, a csatárok kapu előtti bizonytalansága következtében azonban nem tudta a helyzeteket kiaknázni. Az első félidő gólját a 30. p. Kovács I. szerezte, szünet után ugyancsak a 30. p. Kovács II. volt eredményes. A 37. p. Fritz szépített az eredményen, a végeredményt pedig a 41. p. Bartunek állította be. A mezőny legjobbja Bartunek, kivülé Lupas, Moskó és a védelem tünt ki, míg a Glóriában Theimer és Variassy, Micola és Mercea érdemelnek dicséretet. **Bíró:** Jean Petrescu.

RIPENSIA—VICTORIA 4:1 (1:1).

Temesvár. Szép játék után megérdemelten győzött a Ripensia, amely jobban ki tudta hasz-

nálni a kínálkozó helyzeteket. Az első félidő góljai 11-esekből estek: a Ripensia 11-esét Marcu I., a Victoriát Felecan II. értékesítette. A második félidőben Dobay két szép gólt lő, az utolsó gólt pedig utabbi 11-esből Marcu I. szerezte. **Bíró:** Costel Radulescu.

VENUS—FC CARPATI 2:0 (1:0).

Nagybánya. Nagy érdeklődés előzte meg a bajnokielőtt vendégszámát és végig nagyviramu küzdelmet vívott a két csapat. A Carpati a mezőnyben kitűnően játszott és teljes erőfeszítésre készítette a Venust. A bucarestiek mindkét gólját Bodola szerezte. **Bíró:** Busa.

JUVENTUS—CHINEZUL (KINIZSI) 5:3 (4:0).

Bucuresti. A Juventus az első félidőben hengerelt, szünet után azonban a Chinezul (Kinizsi) is magáralálalt, Praszler (11-esből). Oana, Praszler és Dunareanu lötték az első félidő góljait, míg szünet után Thierjung góljára ismét Praszler válaszol. Ezután a Chinezul (Kinizsi) ér el két gólt Szilárd és Klimek révén. **Bíró:** Russu dr.

Az Olimpia rávert a Micára a kerületi bajnokságban

Több meglepetést hozott a vasárnapi forduló

Az alkerületi elsőosztályu bajnokság vasárnapi fordulójának hatalmas meglepetése a lelkes Olimpia győzelme a Mica felett, de meglepetés-szerűen győzött a Crisana az SGA (ATE)-val, az Unirea az Astrával és az Intelegerea (Egyetértés) a Tricolorral szemben is. A Titanus biztosan nyert a Transilvania ellen, a CAA (AAC) és a Hakoah pedig megosztották a bajnoki pontokat. A táblázat a vasárnapi forduló után a következőképpen alakult:

1. Mica	17	15	—	2	98	14	30
2. Olimpia	17	12	2	3	62	26	26
3. Titanus	18	10	4	4	40	30	24
4. SGA (ATE)	18	9	4	5	35	38	22
5. CAA (AAC)	17	8	1	8	31	31	17
6. Tricolor	16	7	1	8	28	29	15
7. Crisana	16	6	3	7	34	43	15
8. Astra	16	5	4	8	30	26	14
9. Unirea	15	4	5	6	25	29	13
10. Intelegerea (Egyetértés)	17	5	2	10	23	39	12
11. Gaiana	16	3	6	7	17	67	12
12. Hakoah	19	3	4	12	27	56	10
13. Transilvania	15	3	2	10	19	41	8

Beszámolóink:

Olimpia—Mica 3:1 (2:1). Az Olimpia nagy elánal fekkdt a küzdelembe és megérdemelten győzött. Lepis, Mihók góljaira Popa választott, de szünet után Mihók beállította a végeredményt.

A mérkőzés a második félidő 25-ik percében félbeszakadt, mert az AMEFA (AMTE) és az UDR jelentek meg a pályán, hogy divíziós bajnoki mérkőzéseket lebonyolítsák. **Bíró:** Oprea.

Crisana—SGA (ATE) 6:2 (3:1). A Crisana kapu előtt határozottabb volt és megérdemelten győzött. Góljain Kudelász (3), Cordos, Gligorescu és Berár osztoztak, míg az SGA (ATE) góljait Wágner szerezte. **Bíró:** Schneider.

Titanus—Transilvania 5:0 (1:0). A Titanus főleg a második félidőben játszott jól. Góljain Rav (2), Szilbereisz (2) és Kovács osztozkodtak. **Bíró:** Cristea.

Unirea—Astra 2:1 (0:0). Kemény küzdelem után győzött az Unirea. Sirkó góljára az Astra Slavu révén válaszolt, a győztes gólt pedig Madács szerezte. **Bíró:** Darázs.

Intelegerea (Egyetértés)—Tricolor 1:0 (1:0). Nívós, érdekes játékban megérdemelten győzött az Egyetértés, bár a második félidőben a Tricolor egyenlíthetett volna. Az egyetlen gólt Farkas III. szerezte. **Bíró:** Pálffy.

Hakoah—CAA (AAC) 2:2 (1:0). Változatos játék után megosztották a pontokat a csapatok. A Hakoah góljait Gyürki és Zadrazil, az atlétikéit Prokopetz és Pirkó (öngól) szereztek. **Bíró:** Polareczky.

A Hungária könnyen, az Újpest és Ferencváros csak nehezen győztek a magyar bajnokság vasárnapi fordulóján

Budapest. A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi teljes fordulójának nagy meglepetése a tartalmékos Hungária féltényes győzelme a Taxisok felett. Az Újpest és a Ferencváros csak nagy harc árán szereztek meg a pontokat, az Elektromos, illetve a Kispesttel szemben. Meglepetés még a Phöbus veresége a Nemzetitől is. A bajnokságban most a sorrend a következő: Újpest 29, Ferencváros 29, Hungária 24, Kispest 23, Nemzeti 19, Sze-

ged 18, Phöbus 18, Szolnok 16, Taxisok 14, Elektromos 12, Bocskai 9, Zugló 6 SSE 5 pont. Beszámolóink a mérkőzésekről:

Hungária—Taxisok 6:0 (4:0). A Hungária Titkos és Vidor nélkül felálló csapata féltényesen győzött Szabó III. (2), Kisutsky (2), Nemes és Cseh góljával.

Ferencváros—Kispest 3:2 (2:0). A Ferencváros jobb volt, de csak nagy küzdelem árán nyert. Jakab, Toldi és Kiszely, illetve Páli és Vig lötték a gólokat.

Újpest—Elektromos 3:2 (2:0). Nehezen szerezte meg a győzelmet az Újpest. Góljain Vincze, Zsengeller és Adám osztoztak, az Elektromoséit G. Tóth és Sárdi.

Nemzeti—Phöbus 2:1 (1:0). Rossz volt a Phöbus csatársora. Góllövők: Pálya (2), illetve 11-esből Gombkötő.

Budafok—Bocskai 4:1 (3:0). A Bocskai két 11-est kihagyott. A gólokon Hidasi (3) és Szeredi illetve Kristóf osztoztak.

Szolnok MÁV—Zugló 4:1 (2:0). Biztosan győzött a szolnoki csapat lelkes ellenfelével szemben. Góllövők: Kolláth (2), Korom és Fazekas, illetve Sárvári.

Szeged—SSE 4:0 (1:0). Nyomasztó föltényben játszott a Szeged és a gólokat Török (2), Lukács és Harangozó szereztek.

Ö Az angol bajnokságban az Everton már szinte behozhatatlanul vezet. A legutóbb forduló a következő eredményeket hozta: Arsenal—Manchester United 2:1, Bolton Wanderers—Aston Villa 3:1, Blackpool—Middlesbrough 4:0, Birmingham—Brentford 1:0, Derby County—Leicester City 1:1, Everton—Preston North End 0:0, Grimsby Town—Liverpool 2:1, Huddersfield Town—Chelsea 3:1, Portsmouth—Stoke City 2:0, Sunderland—Leeds United 2:1, Wolverhampton Wanderers—Charlton Athletic 3:1.

Kapából!

A nemzeti bajnokságban vasárnap teljes fordulót bonyolítanak le, a műsor a következő: AMEFA (AMTE)—Victoria, Chinezul (Kinizsi)—Gloria, UDR—Venus, Rapid—Ripensia, Sp. Studentesc—Tricolor CFPV, Carpati—Juventus.

Budapesten a HTK vívőversenyén a következő eredmények voltak: Kardban: 1. Maszlav 7 gy., 2. Kovács 6 gy., 3. Raicz 5 gy., 4. Berczelly 5 gy., 5. Szegda 4 gy., 6. Homoródy 3 gy., 7. Pesthy 3 gy., 8. Zircy 2 gy., 9. Dobrovolszky 1 gy. tőrben: 1. Hát-szeghy 8, 2. Palócz 6, 3. Mészényi 5, 4. Gózsi 4, 5. Berzsenyi 4, 6. Bedő 3, 8. Dunav 3, 9. Palócz 0 győsezelem.

Anglia válogatott labdarúgó-csapata a szigetország nemzetének mérkőzése során 2:1 (0:1) arányban legyőzte Skóciát. A ranglétra most a következő: 1. Anglia 4 pont, 2. Skócia 4 pont, 3. Wales 4 pont, 4. Írország 0 pont.

A B) ligában vasárnap a következő mérkőzéseket bonyolították le: CAMT—Unirea MV 6:1, CAO (NAC)—Craiovan 6:0, Vulturil—Rovine Grivita 3:1, Soimil—Minerul 2:0, Hul—CFR Simeria 2:2, Olimpia—Törökvs 3:1, Crisana—HTV 4:0, Victoria (Nagykároly)—Mures 2:0, Monopol—Tricolor 3:1, Prahova—Mociornita 5:1, Macabi—ACFR 1:0, Unirea Tricolor—Franco Romana 3:0, Dacia Unirea—Turda 1:0.

Nyolcszázötven millió lejt fordítanak a tiszték és altiszték segélyezésére

Bucurestiből jelentik: Miután a kormány helyes pénzügyi intézkedéseivel rendezte az ország pénzügyeit, Calinescu miniszterelnök, mint nemzetvédelmi miniszter az új költségvetésben megoldotta a hadsereg régi kívánságát. A tiszték és altiszték segélyezésére nyolcszázötvenmillió lejt vettek fel. Egyes tiszték felszerelésükre hatvan-hetvenezer lejt kapnak, amely nemcsak kitűnő felszerelés beszerzését biztosítja, hanem magánéletük berendezését is. A nyolcszázötvenmillió lejből kétszázmillió lejt a tiszték tüzifaellátására fordítanak. Egy-egy tiszt átlag huszezer lejt kap erre a célra. Külön alapot létesítettek az idegen nyelveket beszélő tiszték számára, a katonai iskolák és csapatok élelmezési járandóságát fel-emelték s rendezték a tiszték nyugdíjgyét. Ezen kívül segély formájában százötvenmillió lejt fordítanak a tiszték biztosítására.

Utazzon HAPAG hajókkal a

New-York-i világkiállításra

1939. április - október

Hetenkénti kirándulások a közismerten elő-gáns és kényelmes „Hamburg” gőzzel. Lei 36.000.— minimális ár, beleértve 6 napi látogatási program New-Yorkban. Érdekes kirándulások az Egyesült Államokban: Chicago, Detroit, Washington, Niagara-vizesés stb.

A nagy érdeklődés következtében mielőbbi jelentkezés ajánlatos.

Prospektusok és felvilágosítások a HAMBURG-AMERIKA-LINIE

képviseleténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Blv. Reg. Maria 24. Tel.: 10-86

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen feleségem, illetve édesanyám

Lidoldt Istvánné

elvesztése alkalmával fájdalomkban velünk éreztek, figyelmességükkel azt enyhíteni igyekeztek és a részvét virágaival ravatalát beborították, ezúton tejezzük ki hálás köszönetünket.

Lidoldt- és Bistriczky-család.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Olaszország, Spanyolország és Görögország vásárol búzát Romániában

A román-német gazdasági egyezmény keretében az agrártermelés fokozása várható — Az argentinai buza megjelenése nem rontotta az árakat

A belföldi gabonapiac forgalma az ünneputáni napokban a nemzetközi helyzet rosszabbodása ellenére is felélénkült, mert Olaszország 90 ezer tonna, Görögország pedig 30 ezer tonna buza bevételét engedélyezte a dunai államokból. Ennek a buzamenyiségnek jelentős részét Olaszország és Görögország Romániában fogja felvásárolni. Hír szerint, Spanyolország is 100.000 tonna búzát akar vásárolni a dunai államokból, elsősorban pedig Romániából.

Erdeklődéssel várják agrárkörökben a román-német gazdasági egyezmény végrehajtását. Hír szerint, Németország Románia rendelkezésére bocsátja azokat az eszközöket, amelyek igénybe vételével az agrártermelés megkészszeresíthető, anélkül, hogy a munkaerő növelése szükséges volna. Az így megnövelt agrártermelés legnagyobb részét Németország fogja felvenni a minden évben megállapított áron. Valószínűnek tartják, hogy az agrártermelés fokozása érdekében már ebben az évben megindul az erőteljes akció a román-német gazdasági együttműködés keretén belül.

Sok reményt fűznek ugy agrárkörökben, mint gabonakereskedelmi körökben az ezévi terméshez, amely igen jónak ígérkezik, ha a kedvező időjárás tovább tart. Különösen az őszi buza és az

őszi árpa fejlődik nagyon szépen.

Az argentinai búzatermés megjelenése a nemzetközi piacokon aggodalmat keltett a romániai exportörkörökben is, azonban az argentinai buza az árakat nem rontotta, mert egyes importőr államok nagyarányú vásárlásai következtében inkább tartottak voltak a buzaárak.

A nemzetközi irányzatnak megfelelően Romániában is tartottak a gabonaárak. Az elmúlt héten a következő árak alakultak ki:

Bucuresti: Buza 80 kg.-os 41 ezer 500 lei, kukorica 38—39 ezer lei per vagon.

Braila: Kukorica 39 ezer lei, buza 77 kg.-os 40—40,500 lei, 78 kg.-os 41 ezer lei, napraforgómag 50 ezer, árpa 36 ezer, rozs 35 ezer lei per vagon.

Galati: Buza 78 kg.-os 40 ezer, 80 kg.-os 41 ezer 250 lei, árpa 35 ezer, zab 46 ezer, rozs 33 ezer, kukorica 38 ezer 500—40 ezer lei, napraforgómag 50—51 ezer lei, borsó 97 ezer, lenmag 130 ezer lei, kendermag 76 ezer lei per vagon.

Constanta: Buza 81.5 kg.-os 43.250 lei, 78.5 kg.-os 42.500 lei, gyengébb minőségű buza 40 ezer 500—42 ezer lei, árpa 37.500—37.600 lei, kukorica 39.000—40.750 lei, bab 106—109 ezer lei, rozs 35 ezer lei per vagon.

Mennyi a patenta fixa 13 osztályában az idén az adó?

Bucuresti. A kereskedelmi adók elővezetése az új pénzügyi esztendőben tudvalevőleg husz százalékos emeléssel történt, amely emelés az államot megillető adórészre és az össz-jövedelem adókulcsra vonatkozik. Ezenkívül a kereskedelmi és ipari foglalkozásoknál az eddigi két százalékos nemzetvédelmi adókulcshoz még további két százalék járult. Az alábbiakban összehasonlítható kimutatást közlünk arról, hogy a patenta fixa tizenhárom osztályában mennyi volt a tavalyi adó és mennyi az idén fizetendő új adó összege.

A patenta fixa 1. osztályában az átlagos háromezer lei évi jövedelem után az elmúlt évben 750 lei volt az egyenes adó, az idén pedig 912 lei. A 2. osztályban hétezer lei átlagos évi jövedelem után 1750, idén 2128 lei az egyenes adó. A 3. osztályban tizenkétezer lei átlagos jövedelem után tavaly 3084 lei, idén 3749 lei. A 4. osztályban tizennyolcezer lei átlagos jövedelem után tavaly 4626, idén 5623 lei. Az 5. osztályban huszonháromezer lei átlagos évi jö-

vedelem után tavaly 5952 lei, idén 7234 lei. A 6. osztályban 35.000 lei átlagos évi jövedelem után tavaly 9130 lei, idén 11.096 lei. A 7. osztályban 46.000 lei átlagos évi jövedelem után tavaly 12.092 lei, idén 14.694 lei. A 8. osztályban 68.000 lei átlagos évi jövedelem után tavaly 18.148 lei, idén 22.050 lei. A 9. osztályban 90.000 lei évi átlagos jövedelem után tavaly 24.410 lei, idén 29.562 lei. A 10. osztályban 140.000 lei átlagos évi jövedelem után tavaly 39.240 lei, idén 47.648 lei. A 11. osztályban 190.000 lei évi jövedelem után tavaly 54.645 lei, idén 66.334 lei. A 12. osztályban 250.000 lei átlagos évi jövedelem után tavaly 75.750 lei, idén 91.900 lei. A 13. osztályban 300.000 lei átlagos évi jövedelem után tavaly 93.750 lei, idén pedig 113.700 lei az egyenes adó. Az idei adóemelés százalékosan kifejezve a tavalyi adóval szemben 21 százalékos mutat. Az adóemelés folytán az átlagos adókulcs a tiszta jövedelemnek 31—38 százalékát teszi.

Hogyan történik a pénzáttalás a volt cseh, szlovák és albán területekre?

A Cseh- és Morvaországjal való bankkapcsolatokban törölték a „cseh”-korona megjelölést

Bucurestiből jelentik: A legutóbbi európai politikai változások folytán a román Nemzeti Bank különböző technikai és adminisztratív intézkedéseket tett az átutalásokkal kapcsolatosan, amelyeket a változott státusú országokba eszközölnék. Elrendelte többek között a Nemzeti Bank, hogy az autorizált bankok a Csehszlovákiában teljesített fizetéseknél ne használják a cseh korona, hanem egyszerűen a „korona” kifejezést. Ez a rendelkezés a prágai volt cseh nemzeti bank kívánságára történt.

A Cseh- és Morvaországba irányuló transzfer ismét megkezdődött. A Banca Nationala értesítette erről az autorizált bankokat, közölve, hogy a Cseh- és Morvaországjal kapcsolatos transzfer és elszámolási műveletek koronában („K”) eszközölhetnek Prágán keresztül. Elhatározásba ment továbbá, hogy a német protektorátus alá került cseh területekkel szemben úgy a posta, mint a táviró díjszabás tekintetében a Németországgal szembeni rendelkezések érvényesek.

Az Argus írja, hogy a hét végéig megoldják a Szlovákiába való átutalások kérdését is.

Albániával szemben az átutalási szolgálat nem szakadt meg, miután az albán frank paritása nem szenvedett változást és az albániai bankok rendelkez-

= MÁJUS 15-IG KAPTAK HATÁRIDŐT A KISKERESKEDŐK ÉS KISIPAROSOK ÜZLETI KÖNYVEIK RENDEZÉSÉRE. Az április elsején életbelépett új törvény értelmében tudvalevőleg azok a kiskereskedők és kisiparosok, akiknek évi adóalapja az ötven ezer leit nem haladta meg, teljesen mentesülnek a könyvvezetés kötelezettsége alól. Azon kiskereskedők és kisiparosok viszont, akiknek évi adóalapja 50 ezer leit felül van, kötelesek üzleti könyveket vezetni. Az új törvénnyel egyidejűleg megszünt az a rendszer is, hogy 200 leies illeték lefizetése ellenében a kisiparos mentesült a pontos könyvvezetés kötelezettsége alól. A könyvvezetési kötelezettség április elsején hatálybal lépett életbe. A minisztérium azonban a sorozatos bírságok elkerülése végett egy újabb rendelettel május 15-ig adott határidőt az érdekelt kisiparosoknak és kiskereskedőknek, hogy a törvény előírásainak megfelelően most már teljes pontossággal jegyezzék be április elsejétől lehozott üzleteiket és szabályszerűen vezessék üzleti könyveiket. Azokat, akik május 15-ike után sem gondoskodnak a pontos könyvvitelről, büntetésben részesítik.

= A forgalmiadó befizetésére április 25-ig adott haladékot a pénzügyminisztérium. Az aradi pénzügyigazgatóságra érkezett értesítés szerint a pénzügyminisztérium a forgalmiadó befizetésére — az utóbbi hetek eseményeire való tekintettel — április 25-ig adott haladékot. A forgalmiadót tudvalevőleg április 10-ig kellett volna befizetni.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet aradi fiókjának közleménye

A sertés értékesítéséről

Gazdaköreink eddigi működésének súlypontja a szakismeretek fejlesztése volt. Ezt szolgálták nagyrésztben a „Gazda” cikkel, a téli tanfolyamok, a gazdanapok, kirándulások és kiállításlátogatások, a könyvbeszerzések is.

Szervezkedésünknek egy másik, nem kevésbé fontos célja a termények értékesítésének fellendítése.

Ennek a feladatnak két oldala van. Az egyik: piacépesebb, azaz jobb minőségű, egységesebb és nagyobb tételekben piacra vihető termények előállítás. A másik: az eladó gazdák és a vevők közötti összeköttetés megkönnyítése.

Ezidőszent a sertéstartás a gazdálkodásnak egyik legjövődélmezőbb és legelterjedtebb ága. Általános gazdaérdek tehát, hogy ez az üzemág a lehető legszakszerűbb irányítás mellett fejlődjen ki gazdasági életünk megbízható és minél kiadósabb jövedelemforrásává.

Hogv ezt a célt elérhessük, a következő kérdésekkel kell tisztába jönnünk:

1. Hol kell megmaradnunk a mangolica fajta mellett és hol indokolt, hogy a szaporább és gyorsabban fejlődő, de nagyobb igényű husstértésfajtákra térjünk át?

2. Hol célszerűbb a sertéseket süldőkorukban eladni és hol lesz hasznosabb nehézsúlyra hizlalt sertéseket, sonkasiüldöket, vagy bacon-sertéseket eladni?

3. Hogyan lehet a községek sertésállományát legelővidebb idő alatt egyöntetűvé, uradalmi falkához hasonlóvá tenni? Ez ugyanis a jó értékesítésnek egyik alapfeltétele.

4. Hogyan lehet a helyes sertésenyésztés és hizlalás keresztülviteléhez nélkülözhetetlen szakismereteket a gazdák közkinésévé tenni? E nélkül ugyanis nem fog sikerülni a kigazdálkodás egyöntetű vagontételeket összeállítani, mert a szaktudás kisebb, vagy nagyobb foka szerint a sertések az egyik gazdnál előbb, a másiknál később fognak elkészülni és az ilyen vegyes anyagért a vevők nem lesznek hajlandók jó árat fizetni.

5. Egyes községekben talán meg lesz a kedv, ha anyagi felkészültség és üzleti szellem ahhoz, hogy a gazdák összeállva, közös hizlaldát állítsanak fel és szakszerűen fenevel, egyöntetű süldőállományukat abban hizlaldják fel.

6. A sertéstartás kockázatának mérséklésére nélkülözhetetlen dolog a vérs elleni oltások rendszeresítése. Ennek megoldására a közös községek (gazdakör) oltótelekek felállítására látszik a legcélszerűbbnek.

7. A kockázat további mérséklésére a kölcsönös (elhullás és kényverszervágás esetére alakult) állatbiztosító egyletek létszának legcélszerűbbnek.

8. A szakszerűbb sertéstartásra való áttérés több mindenféle befektetéssel jár. (Olak és fiaztatók, hizlaldák építése, tenyészanyagbeszerzés, erőtakarmány vétel stb.). Megoldandó tehát a mozgalom pénzügyi lebonyolítása is.

9. Mielőtt gazdáltságainknak nagyobb szabású változtatásokat javasolnánk, azt ajánljuk, hogy a nyár folyamán megszervezendő kirándulások után ismerjék meg mindazt, ami közeli szomszédságunkban ebben az irányban történt, hogy tanuljunk gyakorlati példákából és igyekezzünk a másutt látottakat a magunk körülményeinek szabva, lépést tartani a korrall és az elő haladokkal.

10. Addig is készüljünk fel elméletileg is a tapasztalatok minél teljesebb megértésére és befogadására azzal, hogy olyan könyveket forgatunk, mint Dorner Béla „Sertésenyésztés” című és Csáky Ferenc: „A sertés hizlalása” című munkái. A Csáky könyve aradi irodánkban 240.— lei önköltségi áron beszerezhető. A Dorner-könyvet is igyekezzünk megvásárolni — amennyiben többen megrendelik — nagyobb példányszámban beszerezni.

Mindezek a dolgok közgyűlésünknek is egyik tárgyát fogják képezni és reméljük, hogy gazdáltságaink életrevaló indítványokkal fogják előbbrevinni a fent előadottakban foglalt kezdeményezést.

= Új beosztások az aradi mezőgazdasági kamaránál. A közelmúltban megemlékeztünk róla, hogy az új törvény értelmében a mezőgazdasági kamarák a jövőben mint a földművelésügyi minisztérium szervei működnek és egyesülnek a megyei mezőgazdasági szolgálattal. Ennek a törvénynek megfelelően az aradi mezőgazdasági kamarához, illetve a földművelésügyi minisztérium aradi szerveéhez a következők nyertek utonnan beosztást: Titkár: Pop Emil agrármérnök, a mezőgazdasági szolgálat főnöke; Alex Nema agrármérnök, az állategészségügyi szolgálat főnöke; dr. Tureanu Nicolae megyei főállatorvos.

= A vendéglő- és kávéháztulajdonosok április 20-ig kötelesek nyilatkozatot adni a pénzügyigazgatóságnak. Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság látványosságadó-osztálya felhívja a kávéház-, vendéglő- és korcsmatulajdonosok figyelmét arra, hogy április 20-ig nyújtsanak be nyilatkozatot a pénzügyigazgatóságra arról, hogy április elsején foglalkoztattak-e zenészeket és jelenleg van-e zenekar üzemeltetésben. Az új törvény értelmében tudvalevőleg mindazok a nyilvános helyiségek amelyek zenekart foglalkoztatnak, külön látványossági adót kötelesek fizetni.

= Ékszerészek figyelmébe! Az aradi pénzügyigazgatóság ismételtén felhívja az ékszerészek figyelmét, hogy a javításokkal kapcsolatban is kell forgalmiadókönyvet vezetniök és ezért ezt a könyvet haladéktalanul szerezzék be a pénzügyigazgatóságon.

= Legközelebb Berlinbe utazik a román gazdasági bizottság. Bucurestihől jelentik: Fabritius bucurestii német követ pénteken felkereste Buiou nemzetgazdasági minisztert s a román-német gazdasági egyezményről folytatott tárgyalást. Az egyezmény egyik pontja előírja, hogy a gyakorlati alkalmazást közös német-román bizottság állapítja meg. Ennek az intézkedésnek megfelelően legközelebb román küldöttség utazik Berlinbe. Pénteken egyébként a francia követség kereskedelmi tanácsosa is felkereste Buiou nemzetgazdasági minisztert. A nemzetgazdasági miniszteriumban pénteken délután értekezlet volt s ezen megvizsgálták a német-román és francia-román kereskedelmi szerződések által előállított új gazdasági helyzetet s a szerződések alkalmazásának módjait. Igazgatóságot szerveznek a szerződések alkalmazására és szakreferensi állásokat létesítenek.

= A részvénytársaságok új kötelezettségei. Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság felhívja a részvénytársaságok figyelmét, hogy április 20-ig kötelesek bejelenteni a pénzügyigazgatóságon azokat az osztalékokat, amelyeket az 1937. december 31-ikén és az 1938. december 31-ikén lezárt mérleg után fizettek ki. Május elséig pedig kötelesek bejelenteni azokat az értékpapirokat, amelyeket 30 éven át nem vettek fel tőlük valamint a fel nem vett osztalékokat is.

= A „Consum“ legújabb száma részletesen ismerteti az Ugir kolozsvári kerületének közgyűlésén előterjesztendő vezetőségi jelentést, amely beszámol az 1938. év ipari termelésének eredményéről és azokról az akciókról, amelyeket az Ugir a gyáripari termelés folytonossága érdekében kifejtett. Részletes statisztikai adatokat sorakoztat fel a „Consum“ legújabb száma a vezető pénzügyi intézetek öt éves fejlődéséről. Kiemeljük a következő főbb cikkeket: Az utóbbi öt év alatt 51 milliárd le volt a CFR bevétele. A rövidesen meginduló román-angol tárgyalások és a román-német gazdasági egyezmény nagy fejlődési lehetőségeket ígér gazdasági életünk számára. Háromszázmillió leit investált eddig a Seta villamosági vállalat. Közli a „Consum“ legújabb száma a legfrissebb vállalati tranzakciókat, főkezeléseket, cégvezéseket, közszállítási árlejtéseket. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre üzetendő.

J. KREBSZ

Tavaszi ruhákat kabátokat legszebben, legolcsóbban fest, mos, vegyileg tisztít. — Zománccfényű gálérokat készít. TELEP: Bul. Reg. Ferd. 51. Flókülzet: Eminescu 1.

Levelzés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Gyermekhez, uriházhoz ajánlkozik jó házból való zsidó nő. Címet a kiadóba kér. 1761

ALKALMAZÁST NYER

A rendőrségi étkezde számára keresek nagyméretű jégszekrényt. Tulajdonosok forduljanak a rendőrségi étkezde főnökéhez. 1717.

Jörfőző szakácsnő azonnalra felvétetik. Dr. Müller V. L. ügyvéd, Piata Mihai Viteazul 13.

Mindenes főzőnőt jó bizonyítvánnyal május 1-re felveszek. Jelenkezni délután 6-8 között az „Atlantica“-kávéüzletben. Fischer Eliz-palota.

E K A S

Két földszintes uccai szoba, hallal és mellékhelyiségekkel — minden ujonnan mázolya és festve — kiadó május 1-től. Str. Crisan No. 11. és Piata Mihai Viteazul 15. marci.

Uccai bútorozott szoba külön bejáratú május 1-re kiadó háztulajdonosnál. Str. Cosbuc 32. 1748

Modern háromszobás magánház a városháza közelében kiadó. Érdeklődni a Csírdüngölőben. Str. Oncu 10. 1730

Kétszoba, fürdőszobás, földszinti udvari lakás május 1-re kiadó. Piata Avram Iancu 16. 1712

Kiadó a Malul Muresului 2. sz. házamban levő kétszobás, földszintes, uccai, modern lakás május 1-re. Dr. Angel. 1596

Négyszobás, napfényes, összkomfortos urilakás a Str. Consistorului és Str. Mărăsești szögletében május 1-re kiadó. Bővebbet: Str. Mărăsești 4. I. em. 1595

Modern, háromszobás lakás olcsón kiadó. Str. Bolintineanu 4. Bővebbet: Bauermann, Bul. Regele Ferdinand 42. 1711

Banca Româneasca-palotában két üzlethelyiség kiadó. 1773

Tavaszi kabátokat, ruhákat legszebben fest, tisztít

Üzlet: Str. Eminescu 3, Arad

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, APRILIS 18.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. Ritmikus torna, hanglemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Mielu Bazarca zenekara. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés, 13:05: A zene folytatása, 13:25: Részletek Thomas műveiből hanglemezzel. 14: Előadás. 14:10: Rádióhíradó, 14:35: A zene folytatása. 15:10: Időszertü közlemények. 18: Időjelzés, 18:02: Üzenetek. 18:17: Hanglemezek. 19: Tudományos krónika. 19:15: Rádiózenekar. 19:50: Fejlesztés. 20:05: Hertug Constantin fuvolázik. 20:20: Lemezek. 21:15: Rádiózenekar. 22: Hírek, sport. 22:15: A zene folytatása. 23: Hírek. 23:15: Ionel Giurgea zenekara. 23:45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éntrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20 és 11:45: Fejlesztés, 13: Időjárásjelentés. 13:10: Hanglemezek. 13:30: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés. 14:30: Toll Janosi és cigányzenekara. 14:30: Hírek. 17:10: Aszszonyok tanácsadója. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Fejlesztés, 18:40: A rádió szalonzenekara. 20: Ifj. Nvály Rudj cigányzenekara. 21:10: A kassai dóm legendája. Hangképsorozat, 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Irene Dubitska hegedül zongorakísérettel. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A Budapesti Hangverseny Zenekar.

Budapest II. 11:20: Francia nyelvoktatás. 20:30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek, ügétversenyeredmények. 21:20: Francia szerzők zenekari művei hanglemezzel. 22:30: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14:10: Népdalok. 14:40: Hírek. 17:45: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Csevegés. 19:20: Civia klarinetművész. 19:50: Lemezek. 21: Népdalok. 21:30: Rádiózenekar. Ciriacou Renée zongoraművészével. 23: Hírek. 23:15: Lemezek.

SZERDA, APRILIS 19.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, hanglemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés, 13:05: Statescu zenekar. 14: Előadás. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszertü közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:02: Jean Marcu zenekara. 19: Fejlesztés. 19:15: Lisette Gherman zongorázik. 20:40: Művészeti kró-

nika. 19:55: Nya Romana-Crainiceanu román népdalokat énekel. 20:15: Rádiózenekar. 21:30: Alexandru Theodorescu hegedül. Ioan Simionescu zongorázik. 22: Hírek, sport. 22:15: Lemezek. 23: Hírek. 23:15: A Luca Trio zenekara. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, éntrend, közlemények. 11: Hírek. 11:15 és 11:45: Fejlesztés, 13: Időjárásjelentés, 13:10: Kernács Pál hegedül, zongorakísérettel. 13:45: Hírek. 14: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió diákfélfőrája. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: A rádió szalonzenekara. 19:10: A passai világhírű orgona. Közvetítés Passauból. 19:30: Csorba Dezső cigányzenekara. 20:30: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. Romeo és Julia. 2. Gianni Schicchi. 3. A poloveci táncok. 22:35: Hírek.

A Budapesti Nemzetközi Vásár tartama alatt mindenki kap utólagos vizumot, telekezeti különbség nélkül

Április 18-tól május 8-ig romániai zsidó állampolgárok is utólagos vizummal utazhatnak be Magyarországra területére

A Budapesti Nemzetközi Vásárra való utazás feltételekkel kapcsolatban többek érdeklődésére az alábbiakat közöljük:

A kolozsvári magyar királyi konzulátus közlése szerint a romániai zsidók Magyarországra történő beutazását korlátozó intézkedést a Budapesti Nemzetközi Vásár idejére felfüggesztették. Így tehát romániai zsidó állampolgárok is utazhatnak vizum nélkül a vásárra. A Nemzetközi Vásár április 28-tól május 8-ig tart. A magyar kormány döntése szerint viszont azok a romániai zsidó állampolgárok, akik a vásárra utaznak, április 18-tól május 8-ig Magyarországon tartózkodhatnak. A romániai zsidó állampolgárok április 18-tól, a vásár megkezdéséig a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóságnál kapnak utólagos vizumot, a vásár ideje alatt pedig a vásár területén lévő utlevélkirendeltségeknél. Itt a látogatást díjmentesen állítják ki, 2 pengő 50 fillér kezelési költség ellenében.

A rendelkezés végül közli, hogy az eddigi szokástól eltérően a romániai zsidó állampolgárok a vásár bezárása alkalmával kötelesek elhagyni az ország területét.

Kiadó urilakás: földszintes, napfényes, száraz és tiszta 2 uccai, előszoba, parkettás, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel együtt május 1-re. Str. Ioan Calvin 48a. 1772

Kétszobás, összkomfortos lakás magánvillában a Gloria-pálya mellett kiadó. Str. Dacilor 15. 1762

Kétszobás, uccai, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Str. Popa Ioan Russu 5.

Kiadó május 1-re egy háromszoba, fürdőszoba, cselédszoba és összes mellékhelyiségekkel bíró emeleti lakás, valamint hat lóra istálló. Érdeklődni lehet: Magazia „Furnica“, Str. Andrei Muresan 7-9. 1710

Kiadó háromszoba, fürdőszoba, parkettás lakás május 1-re. Havi bér kétezer lei. Értekezni Gáspár-cégnél, Str. Horia 2. 1768

Kétszoba, fürdőszoba, konyhanélküli földszinti uccai lakás kiadó. Str. Duca 11. 1765

Elegáns bútorozott, különbejáratú fürdőszobás szoba kiadó, esetleg bútor nélkül. Cím a kiadóban. 1758

Biv. Dragalina 4.

(Kulturpalotával szembe) négy szoba, hallos, modern lakás azonnal kiadó. Virágos, napos udvar. Telefon: 27-71

VÉTEL-ELADÁS

Konyhabútor és többféle bútorok eladók. Str. Greceanu 11.

Fehér háló, komplett, tiszta, féregmentes, eladó. Str. Cantacuzino 36. 1767

Két drb. nagy törpe-figura eladó. Strada Gen. Coanda 9. 1759

Majdnem új Szepegy-kocsi olcsón eladó. Cím: Str. Simbolului 1. Pelau. 1763

Eladók: egy új szalagarnitúra, egyes bútorok, perzsaszőnyegek. Strada Filipescu 17. 1760

Használt gázrészót vennék. Cím a kiadóban. 1764

Sötét dióhalok

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és külső szállítást modern, új konyhabereendezés, amerikai íróasztal, rollók székények, kasszák, recarnie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Veszünk sürgősen

megbízónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegszervizet, antik ékszerket, szőnyeget és teljes lakásberegendezést.

Zálogköcsönöket közvetlenül a temesvári zálogházba, előzetes nyitunk olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

Egy portabl: írógép sürgősen eladó.

INGATLAN

Aradon a gyermekkorház közelében, Str. Simion Barnutiu 6-8. szám alatt levő családi ház 4 parkettás szobával, vízvezetékkel és összkomforttal eladó. 1481

HOSZPODÁR

Üzem: Str. Strolescu 13.

Legújabb jelentéseink:

Angol és francia hadihajóraj összevonás Gibraltárnál

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” megállapítja, hogy a spanyolmarokói csapatmozdulatokról újabb hírek érkeznek Londonba és Párisba. Ebben az országban régebben 40 ezer katona tartózkodott különböző helyőrségeken.

A spanyol polgárháború idején a hadsereg létszáma 30 ezerre csökkent, míg a jelenlegi létszám a 90 ezer fő körül mozog.

A lap végül megjegyzi, hogy minden intézkedés megtörtént egy esetleges Tanger, vagy Gibraltár elleni támadás esetére.

Gibraltár. Hétfőn három francia cirkáló és három torpedóhúzó érkezett Gibraltárba. Az utolsó 24 órában a Gibraltárba érkezett francia hadihajók száma tizenháromra emelkedett.

és ezek között van a „Lorraine” és „Bretagne” cirkáló, amelyeknek mindegyike 22 ezer 500 tonna befogadóképességű és 10 ezer kilométeres akciórádiusa van. A hatalmas torpedóhúzóknak óránkénti sebessége 84 kilométer. A két hajó súlya 81 ezer 360 tonna.

Londoni jelentés szerint a 13 francia hadihajó megérkezésével egyidejűleg a gibraltári angol flotta

Málta szigetére és a környező szigetekhez vonult. Gibraltárban csak néhány angol hajóhad egység maradt.

Madrid. (Rador.) Híradás szerint hozzávetőlegesen 150 ezer ember vesz részt május 15-ikén, Szent Izidor napján, Madrid védszentjének ünnepén a győzelmi felvonuláson. A Franco tábornok előtt felvonuló csapatok között képviselve lesz a spanyol szárazföldi, tengeri és légi haderő minden csapattestének egysége, valamint az idegen önkéntesek egy-egy osztaga.

Az idegen önkéntesek a felvonulást követő napokon hagyják el az országot Cadix és Almería kikötőkön keresztül. A spanyol hadsereget ezután fokozatosan leszerelik.

Sevilla. Hétfő délelőtt 10 órakor ragyogó időben tartották meg Sevillában a győzelmi felvonulást, amelyet Franco tábornok több miniszter és tábornok társaságában tekintett meg.

Hitler a Reichstag ülésén válaszol Rooseveltnak

Berlin. (Rador.) A Reichstag ülést április 28-ra összehívták. Ez alkalommal Hitler kancellár válaszol Rooseveltnak. A német hivatalos távirati ügynökség ezzel kapcsolatban közleményt tett közzé, amelyben megállapítja, hogy a Führer választát olyan nagyjelentőségűnek tartja, hogy annak elmondására csak a Reichstag ülése megfelelő.

London. Angol körökben tudni vélik, hogy a német birodalmi ülésen Hitler kancellár válaszolni fog Rooseveltnak táviratára.

Angol értesülések szerint Hitler kancellár válasza nem lesz elutasító, hanem ellenjavaslatokat tesz. Német körök szerint Hitler kancellár csak abban az esetben hajlandó Európa békéjét szavatolni, ha teljesítik Németország által jogosnak hangoztatott követeléseit, amelyek között a gvarmatigények is szerepelnek, másrészt azt követeli, hogy a bekerítési politika által ne zárják ki a balkáni gazdasági életből.

A magyar államférfiak római utazása az olasz sajtó tükrében

Róma. Az olasz lapok részletesen foglalkoznak Teleki Pál magyar miniszterelnök és Csáky István gróf magyar külügyminiszter római látogatásával. A Corriere della Sera is nagy figyelmet szentel a magyar államférfiak olaszországi utjának. Többek között azt írja a

lap, hogy a magyar kormányfő és a magyar külügyminiszter olaszországi útja igen kényes időpontban történik, mert most van kialakulóban a Róma—Berlin tengely és a demokrata hatalmak közötti viszálv kialakulásának fordulópontja.

Isztambul és Moszkva is nyíltan csatlakozik a London-párisi védelmi szövetséghez

London. (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelenti: Az angol lapok meglepéssel közlik azokat a külügyminiszteriumba érkezett híreket, amelyek szerint az angol—szovjet tárgyalások kedvező mederben haladnak. A Daily Telegraph ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy

a London és Ankara, valamint a London és a különböző Balkán-fővárosok között folvó megbeszélések kedvező fordulatot vettek. Valószínűnek tartják, hogy még e hét folyamán újabb nyilatkozat hangzik el a Balkán-államokkal való kölcsönös segítségnyújtás kérdésében.

Egyes londoni lapok jelentése szerint Chamberlain angol miniszterelnök az alsóház keddi ülésén bejelenti, hogy a védelmi blokkot Törökországra is kiterjesztik. Az angol miniszterelnök egyébként részletesen ismerteti majd Rooseveltnak legutóbbi lépését.

Sir Alexander Cadogan angol külügyi államtitkár különben hétfőn kihallgatáson fogad-

ta Majszkv londoni angol nagykövetet. Beavatót londoni körök véleménye szerint a szombati Litvinov és a moszkvai angol nagykövet közötti eszmecsere következtében kielégítő eredményekhez jutottak. Ehhez hozzáteszik, hogy mielőtt a tárgyalásokat folytatnák, Litvinov népbiztos társaival tanácskozik. A Daily Telegraph szerint

Majszkv szovjetnagykövetet tanácskozás céljából Moszkvába hívták.

London. (Rador.) A Reuter iroda jelenti Wellingtonból, hogy Vallvay vicomte, Ujzealand kormányzója hétfőn Pictonban tartott beszédében kijelentette, miszerint egy esetleges háború esetén az egész brit birodalom ismét védelmére kel a szabadság és igazság elvének.

Athén. (Rador.) Valamennyi athéni lap beszámol arról, hogy az athéni francia követ felkereste Metaxas görög miniszterelnököt és hivatalosan is tudomására hozta azoknak a kijelentéseknek szövegét, amelyet Daladier francia miniszterelnök ismert nyilatkozatában Gő-

rögországra vonatkozólag tett. A miniszterelnök meleg szavakkal mondott köszönetet és kérte a francia nagykövetet, hogy tolmácsolja ezt az egész francia kormányynak. Kijelentette Metaxas miniszterelnök, hogy Daladier nyilatkozatát az egész görög nép nagy megelégedéssel és örömmel fogadta.

Teheránba érkezett az iráni trónörökös menyasszonya

Teheránból jelentik: Hétfő délután 3 órakor az iráni trónörökös és menyasszonya különvonaton a teheráni pályaudvarra érkeztek. Az állomást az egyiptomi és iráni nemzeti színekkel díszítették fel. A trónörökös-pár fogadtatására megjelentek a magas katonai és polgári hatóságok és a 21 ágyulövés elhangzása után a császár és császárné a Sanazareriah-palotába vezették a trónörökös menyasszonyát. Fawzia hercegnőt és az egyiptomi királyi család tagjait, akik részére a palota a négy napig tartó magánjellegű ünnepségeken lakhelyül szolgál.

Németországból kiutasítottak egy angol ujságíró

Berlinből jelentik: A News Chronicle berlini tudósítóját, Harrisont kiutasították a birodalmi területről. Az ujságírónak két héten belül el kell hagynia Németország területét.

Tárgyalja

a zsidótörvény-javaslatot a magyar felsőház

Budapestről jelentik: A zsidó törvényjavaslat további tárgyalása során Tasnády-Nagy András igazságügyminiszter több felszólalásra válaszolva kijelentette, hogy

a javaslat nem alkotmányellenes és az nem tér el a keresztény tanítások útmutatásaitól.

Közölte, hogy a javaslat miatt nem kell szegyenkezni. Szerinte is az egyéni elbírálás lenne a legmegfelelőbb, azonban ezt nem lehet véghezvinni.

Ismételten is azt kérte, hogy fogadják el a javaslatot, míg a fiatalságnak azt üzenté, hogy dolgozzanak és tanuljanak.

Borzalmaserejü vihar az Egyesült-Államokban

Newyorkból jelentik: A Texas, Louisiana, Arkansas és Oklahoma amerikai államokban dühöngő vihar 41 halálos áldozatot követelt. Az orkánnak 170 sebesültje van.

Tömegesen jelentkeznek emigránsok a francia hadseregbe való felvételre

Párisból jelentik: „A fejünk ki sem látszik a munkából. Az emigránsok végeláthatatlan sora jön és érdeklődik, miként volna lehetséges, hogy a hadsereg, vagy annak segédsapatai közé felvétesse magát. Két nap alatt 2500 kérés futott be, amely közül kétszázat nők nyújtottak be, akik valamennyien vállalkoznak arra, hogy gépkocsit vezessenek, vagy az egészségügyi csapatoknál teljesítsenek szolgálatot”.

A fenti kijelentést a 413. számú iroda egyik tisztviselője tette a Havas-iroda munkatársa előtt. A törvényrendelet megjelenése óta az idegenek minden várakozást felülmulóan jelentkeznek, noha a törvényt nem tették közzé a lapokban. A menekülteket segélyező hivatalban az idegenek állandóan érdeklődnek a hadseregbe való felvétel feltételei felől. A jelentkezők között legnagyobb számmal az olaszok vannak.

„Indiánosdiból” — gyermekhalál

Cernauti egyik külvárosában a gyermekek indiánosdit játszottak és egy oszlop köré máglyát raktak. Az oszlopra rákötötték Olariu Domnica 4 éves kisleányt, majd pedig meggyújtották a máglyát és mint a „vadak” körüláncolták a lángokat. A szerencsétlen kisleány kétségbeesett segítségkiáltásait elnyomta a táncoló gyermekek ordítása. Az utolsó percben két falusi ember haladt arra, akik kimentették a kisleányt a lángok közül. Olariu Domnica súlyos égési sebeket szenvedett és állapota reménytelen.